

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hora ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hora ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petít sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, június 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: Közigazgatási tanfolyam.**
- Ujabb kvóta-vita a pénzügyi bizottságban.**
- A boxerek szektája.**
- Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf
- A kínai forradalom.**
- Uj-Csermő kártérítési pöre egy takarékpénztár ellen.**
- Aradi képtárlat.**
- A fumei hazaelőzetes tüntetés.**
- Százhuszezer forint passiva és harminczöt korona aktiva.**
- Sportünnepély a Csalában.**
- Félbesszakított mise.**
- A katonai lövöldében agyonlőtt szakaszvezető.**
- Frivol házassági regény.**
- Harcstéri tudósítás az osztrák reichsrathból.**
- Öngyilkos honvédhadnagy.**
- Ügyvéd a vádlottak padján.**
- Tárcza: Az őrnagy felesége.** Irta: Szomaházy István.
- Csarnok: Elveszett élet.** Hevesiné-Sikor M.

Közigazgatási tanfolyam.

Budapest, június 9.

A közigazgatási bizottság tegnap tárgyalta a jegyzői, illetve közigazgatási tanfolyam felállításáról szóló javaslatot.

Ez a javaslat a második nevezetes lépés a közigazgatás államosítása felé. Az első tudvalevőleg a Szapáry-féle 2 szakaszos javaslat volt.

A közigazgatási tanfolyam fontosságáról meg van győződve mindenki, a ki csak legkevésbé is ismeri a községi jegy-

zők óriási munkakörét, széleskörű tevékenységét és tudja azt, hogy e kötelezettség teljesítésére a hatáskör tágításával folyton nagyobb foku képzettségre és intelligenciára van szükség.

Jól tudják ezt a jegyzők is, a kik maguk számtalanszor kérték és sürgették a jegyzői kvalifikáció emelését. Most ez a kívánságuk végre megvalósul, de valóvá lesz az a szintén régi és jogos óhajuk is, hogy a jegyzői állás lépcsője lehessen a magasabb közigazgatási állásoknak.

A közigazgatási bizottságban különösen két érdekes pont felett folyt a vita. Az egyik az államosítás kérdése volt, a másik a felállítandó tanfolyam által nyrendő kvalifikáció csekély volta.

Mi, a kik őszintén hivei vagyunk a közigazgatás államosításának, ennek egyik sarkpontjául tekintjük az adminisztráció szoros kapcsolatát az állami organizmus-sal. Mert csak ez biztosíthatja a lehetőségig az adminisztráció megbízhatóságát a szigorubb és pártatlan, *elfogulatlan* ellenőrzést és mert főképen — nincs okunk titkolni — a nemzetiségi vidékeken csupán az államosított közigazgatás állíthatja fel azt az erős, sziklaszilárd védbástyát, a melyen a jövőben megtörnek a nemzetiségi aspirációkból keletkezett veszélyes izgatások.

A mi a kvalifikációt illeti, arra nézve Gullner Gyula államtitkár bőséges felvilágosítást és teljes megnyugtatót nyújtott. A ki összehasonlítja az eddigi jegyzői

vizsga követelményeit a közigazgatási tanfolyam tananyagával, az tisztában lesz a felett, hogy jegyzőink ezután teljes közigazgatási képzettséghez jutnak.

A dolog sulypontja pedig abban rejlik, hogy a jegyzők munkaköre napról-napra gyarapodik, azok ellátása mind nagyobb foku képzettséget és látkört igényel. A tanfolyam pedig ezt a képzettséget megadja. De van még egy fontos és nevezetes eredménye is: az ugyanis, hogy a jövőben országos érvényű jegyzői oklevelet nyernek a jelöltek és nem kell évekig várniok, amíg egy vármegyében üresedés áll be, vagy pedig más megyében ismét vizsgázniook, ha ott állást nyerni óhajtanak.

Emez előnyökért üdvözljük mi örömmel az új közigazgatási javaslatot és óhajtuk melegen, hogy mielőbb beleilleszhető legyen ama nagy reformba, amely a közigazgatás államosításával korszakalkotó lesz Magyarországon. **Saturnus.**

Ujabb kvóta-vita

a pénzügyi bizottságban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Falk Miksa elnöklésével tartott mai ülésében, melyen a kormány részéről Széll miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter volt jelen, tárgyalás alá vette a közösiügyi kiadásokhoz való hozzá-

TÁRCZA.

Az őrnagy felesége.

Irta: Szomaházy István.

I.

Máthé urnak a vasárnap délután, dominózáson kívül főképp egyetlen szenvedélye volt: hogy szerető családjának vacsora után meséket mondjon. Mikor a cseléd az asztalt leszedte, s Máthéné asszony elővette a subládából a huszonöt év óta készülő harisnyaszárát, Máthé ur szerető pillantást vetett gyermekeire, s föllebentette a sűrű fátlyát, mely mulját és ifjúságát eltakarta. Regényes történeteket mondott el azokról az időkről, amikor ő még a szegzárdi iskolában ejtette bámulatba a tanítókat, mikor később havi huszonöt forintból jogász-kodott a budapesti egyetemen, s mikor egy hideg téli napon végre abban hagyta a diploma után való hajszát, hogy a miniszterium meleg számvevő hivatalában dolgozzék tovább az életért és a kenyérért.

Muljának apró eseményeit oly csillogó, oly romantikus köntösbe öltöztette, hogy a gyerekek szájtátva hallgatták, s utóbb reggelig az édesapjuk kalandos ifjúságáról álmodtak. Ez a meglepés úgy hozzátartozott a Máthéék napi multságához, hogy ama ritka esteiken, amikor a családfőt valami rendkívüli alkalom elszólította a családi tűzhelytől, a gyerekek már nyolcz óra után lefeküdtek. Ilyenkor az

unalom és a rossz kedv felhői lebegtek az előszoba asztala fölött . . .

Nem tuzok, amikor azt állítom, hogy ember még alig birt valaha oly szépszerűséggel, amilyennel Bauer Gida a Máthé-család e mindennapi multságain dicsekedhetett . . .

Ki volt Bauer Gida? Es mit keresett e nyárspolgári környezetben? Földi anyától származott-e, avagy csupán a játszó képzelődés adott neki életet és alakot? A nyájas olvasó bizonyára szívesen veszi, ha az oknyomozó történet csillogó sugaraival világítom meg a titokzatos férfit . . .

Egy novemberi estén történt, két vagy három évvel ezelőtt, hogy a Máthé-család, szokása szerint jókedvűen körülülte a vacsorázó asztalt. Odakünn csuf őszi eső hullott. Máthéné előszedte a harisnyaszárát, Máthé papa derült arcczal pipára gyujtott. A gyerekek várakozó pillantást vetettek apjukra, a családfő pedig tünődve meredt maga elé, hogy bemohosult emlékei közt keresgéljen . . . Sokáig nézte a plafondot és a szoba falát, de — csodákosodája! — semmisse jutott az eszébe. Epp aznap történt, hogy az egyébként szelid Máthéné a goromba szakácsnéját arculütötte. Az esemény nagy szenzációt keltett a gyerekek közt, a szakácsné még mindig csöndesen zokogott a konyhában és Máthéné, aki felindulását már nagyon megbánta, teát küldött ki a vérig sértett leánynak. Így történt, hogy László, a Máthé-család trónörököse, ily különös szavakkal törte meg az általános hallgatást:

— Apa, te még sohase ütöttél pofon valakit?

Máthé ur, aki mindedig hasztalan keresgélte alkalmas téma után, e szavakra elégtelen bolintott.

— Huszonnyolcz évvel ezelőtt pofonütöttem egy henczegő fiatal embert . . . Ugy ütöttem pofon, hogy két doktor mosta föl az ájulásból . . . Csöpp hija volt, hogy holtan nem bukkott az asztal alá . . .

A gyerekek arczán öröm és boldogság tükröződött, aztán kórusban kiáltották az apjuk felé:

— Ki volt az a fiatal ember?

— Bauer Gida, — válaszolta Máthé ur szerényen.

A jó Isten tudja, hogy jutott ez a név az eszébe, — hiszen Bauer Gidát, egykori szegzárdi iskolatársát, harmincz, vagy harminczöt év óta nem látta. A vörös Bauer Gida egykor mellette ült az iskolában, de a hatvanas évek végén, mikor Máthé fölkerült az egyetemre, a szomszédját mindörökre elveszite te. Mi lett belőle? El-e még, vagy egy csöndes vidéki temető hantjai alatt nyugszik? Máthé urnak mindezen dolgok felől sejtelve se volt. Csak önkéntelenül, szinte gépiesen mondta ki most az elhalványult iskolatárs nevét, akire több mint egy negyedszázad óta nem gondolt. Epp így mondhatta volna Berend Ivánt, vagy a Fatia Negrát, — a gyerekek előtt velük is csak ily hatást ért volna el . . .

járlás aránya tárgyában beterjesztett törvényjavaslatot.

Falk elnök kiemeli, hogy a múlt évben ugyanezen ügy tárgyalása alkalmával egy bizottsági tag kifogást tett az ő elnöklése ellen avval az érveléssel, hogy mint a kvóta bizottság előadója érdekelt fél. Már akkor megjegyezte volt, hogy nem a kvóta-bizottság jelentése, hanem a kormány törvényjavaslata került tárgyalás alá, a melynek a bizottsági jelentés csak melléklete. Mindazonáltal ha kívánják, kész az elnöklést másnak átengedni.

A bizottság egyértelműleg akként nyilatkozott, hogy elnöke e törvényjavaslat tárgyalása alatt is teljesítse az elnöki tisztet.

Áttértek ezután a törvényjavaslatra,

Neményi Ambrus előadó konstatálja, hogy ez a javaslat szóról-szóra azonos azzal a kvóta-javaslattal, melyet a kormány tavaly novemberben terjesztett be és a melyet a pénzügyi bizottság a házhoz bemutatott jelentésében akkor elfogadás végett ajánlott. A helyzet azóta némileg módosult, részben a javaslat hátrányára, részben a javaslat előnyére. Hátrányára talán annyiban, hogy az a közgazdasági pangás, a melyre a bizottság már hónapokkal ezelőtt ráutalt, időközben még mindig tart, úgy hogy ebből a szempontból tekintve a kérdést, ma még kevésbé lehetne megokolni Magyarországnak magasabb megterhelését, mint lehetett akkor. Viszont kielégítően változtak a dolgok annyiban, hogy a kiegyezés által biztosított némely jövedelmek, nevezetesen az átutalási eljárás, a bélyegegyezmény és a bank nyereségében való részesedés, a melyek tavaly még függőben voltak és a melyek bizonyos tekintetben ellenértékét tehetik a magasabb kvótának, ez idő szerint effektíve már a magyar államkincstárba befolyanak. Minthogy időközben sem a matematikai alap, sem a politikai helyzet nem változott, a törvényjavaslat megítélése is csak az lehet, mint tavaly. Ugyanazon rezervákkal, a melyekkel a bizottság tavaly hozzájárult az első javaslathoz, hozzájárulhat a mostani második javaslathoz is.

Ily értelemben és ezeket szem előtt tartva indítványozza, hogy a bizottság ugyanazon formában, mint tavaly, járuljon hozzá a törvényjavaslat elfogadásához.

Kossuth Ferencz fentartva mindazon érveket, melyeket a múlt évben felhozott a kvóta-emelés ellen, azt hiszi, ő és pártja hazafias kötelességet teljesít, midőn teljes erejével küzdeni fog e törvényjavaslat ellen.

Komjáthy hozzájárul az előtte szóló által mondottakhoz.

Falk elnök előtte szólónak azon egyenesen ő hozzá intézett kérdésére, vajjon volt-e joga a

kvóta-bizottságnak adatok nélkül e kérdést tárgyalni és propositziót tenni, válaszolja, hogy ez nem adatok nélkül, hanem azon adatok alapján történt, a melyek néhány hóval ezelőtt a bizottság elé terjesztettek és azóta közkezen forognak. Ujabb adatok nem lévén, a bizottság ugyanazon adatok alapján most sem tehet más számítás és más javaslatot, mint a minőt a múlt év novemberében tett.

Pulszky kérdést intéz a kormányhoz az iránt, mi lesz a további módus procedendi és vajjon vélszerü-e a kérdés részleteibe bocsátkozni, a midőn ki van zárva annak a lehetősége, hogy Ausztriában e hó végéig a kvóta-ügy parlamenti elintézését nyerjen. Kérdést intéz továbbá a kormányhoz az iránt is, minő stádiumban van az osztrák járadékadó ügye, van-e kilátás arra, hogy az idevonatkozó, reánk nézve rendkívül sérelmes intézkedések nem fognak szünni.

Justh Gyula csatlakozik azokhoz, a kiknek nézete szerint nem helyes a mostani viszonyok között még a pénzügyi bizottságban sem e javaslat tárgyalása s az érdemleges tárgyalás megszakításával ily értelemben kellene jelentést tenni a háznak. Hivatkozva egyébként a kormány és a kvóta-bizottság adataival szemben szóló és társai által annak idején felhozott adatokra, nem járul a törvényjavaslat elfogadásához.

Gajári Ödön, Bartha Odön és Kossuth Ferencz után:

Szell Kálmán reflektált az elhangzott felszólalásokra. Többek közt azt mondta, hogy a kiegyezés törvény értelmében nem lehet mellőzni a javaslat tárgyalását az osztrák alkotmány zavarai miatt, a melyeket különben ő sajnál a leginkább. A helyzet olyan, hogy a mellett Magyarország csak növekedhet súlyban és tekintélyben, s a monarchiának tesz szolgálatot, ha nem engedi magát megzavartatni a maga munkájában. Álláspontja az, s ennek kifejezést fog adni a Házban is, hogy a kvóta-javaslat ne bocsáttassék mindaddig szentesítés alá, míg Ausztriában megfelelő javaslatot nem fogadnak el s a kiegyezés kérdéseit alkotmányosan meg nem oldják.

A mi az osztrák politikai helyzetből folyó eshetőségeket illeti, azokat fejtegetni most, a mikor nem állottak elő, nem volna illő eljárás. Kijelenti azonban, hogy az ország minden eshetőségre készen van, bár reméli, hogy az alkotmányosság Ausztriában nem fog megszünni, ha folytonos funkcionálását időleges zavarok megakasztják is. Kötelességének fogja külön-

ben tekinteni, hogy annak idején e kérdésekben is állást foglaljon a képviselőházban.

A bizottság a miniszterelnök beszéde után a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben *elfogadta*.

A boxerek szektája.

— A hazafiság és az egyetértés öklei. —

Arad, június 9.

A legtöbb európai nagynatalom elküldte csapatainak egyrészét Kínába most, hogy a „fehéreket“ a Peking ellen tartó boxerek támadásától megóvjá. Együttal a pekingi diplomáciai had az ottani kormányra a legnagyobb pressziót gyakorolja, hogy erélyes intézkedéseket tegyen az elhatalmaskodó boxer-szekta ellen.

Senki sem kételkedik abban, hogy a boxerek e felkelését rövidesen elfogják nyomni, megtették a kínai kormány ellenére is. A kínai kormánynak eddig tanusított nemtörődomsége érthető némileg, ha tudjuk, hogy mi tulajdonképen a szekta célja.

Khina fennállása óta nagyszámu titkos társaság otthona volt, melyek ott időnkint nagy szerepet játszottak és melyekről Verne Gyula egyik regényében, ha drasztikusan is, de az igazsághoz hűen beszél. E könyvében az író a Taiping-felkelést festi, mely 1848-tól 1865-ig tartott és mely lázadás az akkori Mandchou dinasztia alapját módfelett megrázkódtatta és melyet a pekingi kormány csak európai közbenjárásra tudott legyőzni.

A boxerek közvetlen követői a taipingeknek, azzal a különbséggel, hogy a felkelés ele nem a Mandchou-dinasztia ellen, hanem a keresztények ellen irányul, legyenek azok akár európaiak, akár kínai nemzetségűek.

A szektának, melynek vezére egy kiszolgált rablóvezér, a kínai elnevezést *I-ho-tsch' uan*, magyarul: *Az egyesült hazafiak ligája*. Miután azonban a kínai írásnak megvan az a sajátsága, hogy különböző írásjegyeknek egy hangzása, de más és más értelme van, az is lehetséges, hogy a szekta czime így értelmezhető: *A hazafiság és az egyetértés öklei*.

A pekingi kormány és a királyné nem nézik rossz szemmel a boxerek akcióját, mert politikai törekvésük a dinasztia megóvása és az idegenek elűzése. A boxerek támadása ak-

— Es miért ütötte pofon Bauer Gidát? — kérdezte izgatottan a szöke Laczi.

Máthé újra rágyújtott a pipájára, egy pillanatig kedvtelve hallgatta, anint az eső a szoba ablakát verdesi, aztán egyszerűen így szólott:

— Az őrnagy miatt, vagyis helyesebben: a felesége miatt Bauer Gida megsértett egy nőt, — ezt pedig én, mint gentleman, nem tűrhettem el.

— Hogy sértette meg Bauer Gida az őrnagy feleségét? — kérdezték megint kórusban a gyerekek.

— A dolog egy kicsiny budai korcsában történt, valamelyik szép júliusi estén, amikor a vendégek odakünn vacsoráztak a fák alatt . . . En együtt ültem Bauer Gidával és néhány más barátommal, mikor az őrnagy, feleségével együtt, úgy tíz óra körül belépett a korcsmába . . . Az őrnagy szép szál ember volt, szöke, sugár, daliás férfi, az őrnagyné ideális szép asszony, olyan, aminőnek a regényhősnőket képzeljük . . . Mindnyájan gyönyörködve néztük, amíg a pinczér oda nem jött az étlappal. En, ha jól emlékszem vetreczét rendeltem, Bauer Gida pedig tengerész rostélyost kért őzmódra . . . A pinczér utóbb adament az őrnagyék asztalához, s mindnyájan hallottuk hogy a szép őrnagyné is tengerész rostélyost kért őzmódra . . . A pinczér kiment a konyhába, de pár percz múlva azzal a hirrel jött vissza, hogy a tengerész rostélyosból, őz módra csak egy adag van . . . Mivel Bauer Gida

előbb rendelte a rostélyost, mint az őrnagyné, a pinczér őt kérdezte meg, hogy mit csináljon?

. . . Azt hittük, hogy udvarias lesz az őrnagyné iránt, de Bauer Gida nevetlenül kijelentette, hogy a tengerész rostélyosról semmi szín alatt nem mond le. A szép asszony gunyosan felént pillantott, bennem pedig ficzánkolni kezdett a gentleman-vér . . . Mikor Bauer Gida ujjal azt mondta, hogy ragaszkodik a rostélyoshoz, egyszerűen felálltam és arczul-ütöttem . . .

— A rostélyos miatt? — kérdezték a gyerekek megdöbbenve.

— Persze. Az igazi gentleman sohase tűrheti el, hogy egy nőt a jelenlétében megsértsenek. Később Bauer Gida lovagias elégtételt kért tőlem, — és zsebkendővégről löttünk egymásra néhányszor. És egy golyót kaptam a ballábamba, de Bauer Gidának levágtam a balfülét.

— Pisztoollyal vágtad le? — szölk a gyerekek csodálkozva.

— Azt mondtam, hogy levágtam? Ugy akartam mondani, hogy lelőttem a balfülét . . . A szerencsétlen több mint két hónapig lebegett élet és halál közt . . .

Máthé papa erre megitta a theáját, a gyerekek pedig egész éjjel a Bauer Gida véres füléről álmodtak. Es e naptól kezdve a szegény Bauer Gida árnyéka állandóan ott lebegett a családi asztal fölött.

— Apa, meséld el Bauer Gidát! — mondták hízelve a gyerekek, — ha Máthé ur

olykor tünődve fuja egy pillanatig a pipája füstjét.

Az iskolában henczege beszéltek Bauer Gidáról, akit lassanként épp úgy i-mert minden tanuló, mint az osztálytanárt, vagy a fali táblát . . . A cseléd, mosogatás közben, néha könyvet ejtett a szerencsétlen Bauer Gida esztén, Máthéné pedig, asszonybarátnőivel csevegve, sokszor szomoruan felsóhajtott:

— Az uram jó ember, de kissé ideges, hirtelen haragu . . . Egyszer úgy ütött arczul egy Bauer Gida nevű embert, hogy két orvos se bírta felmosni . . . Es csak azért, mert egy idegen nőt megsértett . . .

Máthé ur később már hetenkint elmesélte a híres vendéglői jelenetet, újabb és újabb vonásokkal színezve ki a Bauer Gida alakját . . . Es a vörös ember lassankint épp oly népszerű tagja lett a családnak, mint a Máthéné hoféher édes apja, akihez a gyerekek vasárnaponként ellátogattak . . .

II.

Valamelyik délben — épp ebédhez akartak ülni — kopogás hallatszott a szoba ajtaján, s egy torzonborz öreg ur lépett be, aki pár pillanatig állva maradt a küszöbön. Az ismeretlen barátságosan nézett szét a család tagjai közt, aztán nyájasan megszólalt:

— Itt lakik Máthé János?

— En vagyok, szólalt Máthé ur, a helyéből fölállva.

kor lett hevesebb, mikor a németek Kiaótschaut, az oroszok Port Arthurt, az angolok Wei—hai—weit és a francziák Kwang-tschaut bevették. Úgyes agitációk folytán a szekta rohamosan felszaporodott. Részben félelemből, részben az idegenek elleni gyűlöletből állami szolgálatban állók előkelő körök tagjai csatlakoztak a boxerekhez.

Mindezek dacára a boxerek ellen nem kell nagyobb erővel fellépni, mert hiszen csak a legutóbbi napokban történt, hogy 14 európai katona győzött le több száz boxert. De azért a a boxerlázadásnak van egy veszélyes momentuma is, és ez abban áll, hogy a Tschiliban táborozó mandschu csapatok, ha a boxerek ellen indulnak, ez-khez csatlakozhatnak, mert a boxerek kijelentették, hogy a Mandschu-dinasztiáért küzdenek.

Mint minden kínai titkos társaságnak, úgy a boxereknek is nagyon komplikált felvételi ceremóniájuk van és a jelöltek a legborzalmasabb esküvel erősítik meg hűségüket és a rájuk bízott titkok szigorú megővését. Mindazonáltal e borzalmas eskü nem hátráltatja a kínaiakat abban, hogy ép az ellenkezőjét cselekedjék annak, ha ez előnyükre válik.

A kínai nép ösmerői tudják, hogy a nép jellemének alapvonása a hűtlenség, kegyetlenség és gyávaság. Hogy mennyire gyávák, bizonyítja az az epizód is, mely a kínai japáni háboruban történt. Egy harcz alkalmával megereedt az eső, mire a kínai katonák egész nyugodtan esernyőt nyitottak és — megfutamodtak. Kijelentették, hogy elég a dicsőségre, ha szép időben harcolnak.

Erre a momentumok megadják a megnyugtatót arra nézve, hogy erélyes közbenjárással a boxerek felkelésének hamar végét lehet szakítani.

TÁVIRATOK.

A délafrikai háború.

London, június 9. (Saj. tud. táv.) Buller tábornok jelenti Yellow-Broom-Farm-ból tegnapi kelettel: *Coke-Talbot* tábornok e hó 6-án a dél-afrikai könnyű lovasság 10. dandárával elfoglalta a Vanwyke hegyet, miközben 4 halottat és 13 sebesültet vesztett. Hetedikére virradó éjjel 4 ágyut hoztunk fel a Vanwyke hegyre és

Az idegen mosolyogva bólintott, aztán kezét a Mathé-papa vállára tette.

— Nem ismered? — kérdezte.

— Nincs szerencsém, — válaszolt a családfő, amíg a gyerekek kíváncsi ábrázattal vették körül az ismeretlen öreg urat.

— Persze, persze, — mondta az idegen jókedvűen, — a kegyetlen idő engem is csak úgy megtépett, mint téged, megrokkant vén fiút. . . Pedig valaha a szegzárdi iskolában. . . Teringettél, erőltetted meg hát kissé a memoriádat. . . No, nem megy, nem megy, látom, hogy hiába töröd a kobakodat. . . Hát én vagyok Bauer Gida, az egykori szomszédod.

E szavakra megdöbbenő jelenet következett: a gyerekek vihogva lökdösték egymást, Máthéné leroskadt a hintaszékbe, Máthé papa pedig sápadtan dőlt az asztalnak. . . És ijedten, izgatottan mosolyogva:

— Jérum. . . Bauer Gida. . . a gyerekekori pajtásom. . . Ez aztán a váratlan meglepetés: . . . Legalább is harmincz éve, hogy nem láttalak.

— Harmincz? — kacagott Bauer Gida jóízűen. . . Negyvennél is több öregem, negyvennél is. . . Hiszen ötvenkilencben volt, hogy a szegzárdi iskolát kivégeztük.

Máthéné utóbb felocsudott az ijedségéből s a váratlan vendéget barátságosan ebédre hívta. . . A gyerek ezalatt kisompolyogtak a konyhába, s a cselédet ragyogó szemmel félrehívták.

kettőt az Inketo nevű délnyugati hegy-nyulványra. E hat ágyu tüzelésének oltalma alatt *Hildyard* megrohanta ma az összes hegyvégeket a Botha-szoros és az Inketo között. A jól átgondolt rohamot a legnagyobb hatással hajtották végre a csapatok, amelyeknek egy hegy sem volt olyan meredek, hogy föl nem jutottak volna. Az ellenséget megkerültük és kényszerítettük, hogy igen erős állásából kivonuljon. Nem hiszem, hogy veszteségeink nagyok volnának, ellenben remélem, hogy olyan hadállást foglaltunk el, amelyből Laingsnecket tarthatatlanná tehetjük.

Konstantinápoly, jun. 9. (Saj. tud. táv.) A szultán Pretória bevétele alkalmából gratulált Viktória királynőnek.

A khedive Bécsben.

Trieszt, június 9. (Saját tud. táv.) Az egyiptomi khedive ma ideérkezett. Innen egyenesen Bécsbe megy. A khedive két gyönyörű arab paripát visz magával, amelyeket királyunknak ajándékoz.

Egyről-másról.

(Piros pünkösöd, véres pünkösöd. — A ficsur és a magyar. — A kháki. — Előkelő eljegyzések. — A japáni herczegről. — Uralkodók nyaralása. — Két egyetem.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, június 9.

A zugligeti katasztrófa hatása alatt áll a főváros. Éppen úgy, amint állt a kilenczvenes évek elején, mikor a rákosi pálya-udvaron történt ilyesmi. Akkor is pünkösöd volt, vidám kirándulókkal tele vonat száguldott haza felé, mikor megtörtént az összeütközés.

Piros pünkösöd — véres pünkösöd lett belőle. Vidám, gondtalan emberek, akik az ünnep délutánját mulatságra használták fel, ma már ott állnak az örök nagy rejtély kapujánál. Behunyt szemmel, örökre lezárult ajakkal. És keresik, kutatják, hogy ki felelős a rémes katasztrófiáért, vezérczikkeznek és rőfös jeremiádkat irnak arról a régi dologról, hogy a budapesti publikum erőszakos.

Igenis, a budapesti, és nem a magyar, mert ez két külön dolog ám. A magyar se nem erőszakos, se nem durva. Az szépen sorjára vár, és a czeglédi meg a kecskeméti sokadalomban

— Julcsa, — mondta tétovázva, — Julcsa. . . ez az az ember, akit apa valamikor pofonütött.

Az ebéd minden nagyobb baj nélkül véget ért, bár a gyerekek néha fuldokló kacagási rohamokba törtek ki. . . A hus fölött László hangosan így szólt az édes anyjához:

— Mért nincs ma tengerész rostélyos, őz módra?

Mire Béla, a kisebbik fiu, ártatlan arczczal megkérdezte a vendéget;

— Bácsi, maga nem szereti a tengerész rostélyost? . . .

— Nem én, fiacskám, sohase hallottam ilyen ételről. . . Nálunk, faluhelyen nem ismerik az efajta cifraságot. . .

Mikor a kávé behozták, Máthé papa zavartan tuszkolta kifelé a gyerekeket, ezzel a kifogással, hogy készülődjenek az iskolába. . . De László ekkor elégtelenen kijelentette, hogy csütörtök délután nem nyitják föl az iskolát. . . A férfiak erre pipára gyujtottak, a gyerekek pedig ravaszul összesugtak egymással. . . Egy pillanatig ijesztő csönd volt, míg a bátor Béla egyszerre meg nem szólalt:

— Emlékszik még a bácsi arra a pofonra, amit az édes apámtól kapott egyszer? . . .

— Mit mondasz, fiacskám? — kérdezte Bauer Gida csodálkozva.

De pillantása e perczen a halálsápadt Máthéra esett, a szegény kompromittált apára akinek egész családfői tekintélye koczkán forogott, s a ki remegve, szintén kétségbeesetten

nem igen történt még meg, hogy agyonnyomtak volna valakit. A széles, poros utakon is szépen, egymásután hajtanak haza a szekerek. Csak egyik másik duhaj legény próbál néha előzködni, azt is többnyire akkor, ha valamelyik vetélytársával összeakarja akasztani a tengőt. Urambátyám, nénémasszony nyomban rá is támadnak, hogy ne okvetetlenkedjék.

Bezzeg, támadjon rá akármilyen tisztos öreg ur, a lipótvárosi ficsurra, akár a falra hányja a borsót. Dulakodik, kézzel-lábbal, tör utat magának, mintha nem is a villamosra igyekeznék, de most is át akarna gázolni valami tengert. Ennek a tülekedésnek köszönhető aztán, hogy a vezető, alkalom aztán se a fékkel, se az áramállítóval nem tud dolgozni, mert keze nem szabad, úgy a hátára, oldalaihoz nyomulnak az utasok. A budapesti villamosokon való utazás kinszenvedés — és sem ennek a kinszenvedésnek, sem az esetleges katasztrófának vége addig nem lesz, míg az állóhelyeket végtelenül el nem törülük.

Szomorúság érte a bur-barátokat is, a menyinyiben ma már hiába bizakodnak a hős kis nemzet diadalában. A szabók visszaszijják a bur nyári ruhákat, illetőleg beveszik a kirakattól azt a halvány olivszin szöveteket, a melyet a burok nevére keresztelt el a divat szeszélye. Annál jobban diadalmaskodik a *Kháki*. Csupa *Kháki* nyakkendő ragyogott már a divathősökön az ünnepek alatt, s a sápadt bronzszin alap, rózsaszin vagy kék mintázattal egészen csinosan fest. Az angolok diadalát jelenti a *Kháki*, mert így nevezik azt a bronzszin csalánszövetet, a melyből az afrikai hadjáratot végigküzdött katonák ruhái készültek.

A pünkösdi ünnepek alatt néhány igen előkelő eljegyzés is történt. Így első sorban a belga és bajor uralkodó családokat egyesíti majd új frigy. *Albert* belga trónörökös ugyanis eljegyezte *Károly Tivadar* bajor herczegnek, a hirneves szemorvosnak leányát, *Erzsébet* bajor herczegnőt. Az eljegyzést Párisban, a nápolyi királynő palotájában tartották meg, aki tudvalevőleg épen úgy, mint *Károly Tivadar* herczeg, testvére néhai dicsőült királynénknak.

A magyar arisztokrácia egyik rendkívül rokonszenves tagja, *Pejachevich* Albert gróf, a híres urlovas váltott jegyet *Cziráky* Hanne grófnővel. *Cziráky* János gróf és *Almássy* Erzsébet grófnő leányával.

nyomogatta az asztal alatt a lábait. És a jó Bauer Gida, bár egy szót se értett az egész dologból, jámborul lehajtotta a fejét:

— Hogy emlékszem-e? Persze, hogy emlékszem. . . Olyan pofon volt, de olyan pofon, mint a pinty. . . Az mondom nektek fiuk, hogy kolosszális pofon volt. . .

— És tudja még, hogy miért kapta? — folytatta, most nekibátorodva László is.

Bauer Gida zavartan nézett fiatalkori barátjára, aki szemlesütve dadogta:

— Tudod, az őrnagyot gondolják. . . az őrnagy feleségét. . . aki a budai korcsmában akkor este tengerészrostélyt kért. . . Elmondtam nekik, mert nem hagytak békén, amíg elnem mondtam. . .

A vendég bámulva tekintett egy ideig a szerencsétlen Máthé papára, a kinek még a fogai is összeverődtek zavarában. . . Aztán szeliden mosolyogva, hogy a házigazda majdnem elsüllyedt szégyenletében, kezével végigsimogatta a László selymes haját, a jó Bauer Gida nyájasan bólintott:

— Igaz. . . no peesze, hogy persze. . . a budai korcsmában. . . az őrnagy felesége miatt. . . Azt mondom, nektek fiuk, hogy most is emlékszem arra a pofonra. . . Eleteben már meglehetősen sok pofont kaptam, de ilyent becsületesemre, sohase. . .

Ugyancsak pünkösdkor érdekes fejedelmi vendég is járt hazánkban, még pedig a kies Bábolna pusztán, ahol a híres ménest tekintette meg. *Kotohitó* japán herceg volt ez, akit utjában *Szapáry* Péter gróf kísért.

Utaznak most már a fejedelmi személyek különben is derűre-borura. Az orosz czári pár a Krimbe nyaral, a belga király pedig Gasteinba érkezett, a hol leányával, gróf *Lónyay* Eleménnel fog találkozni. A felséges atya kiakar békülni leányával, s ország világ tudja, hogy ezt a békülést maga a pápa idézte elő. XIII. *Leó*, a nagy pápa, aki csak testben öreg, de lélekben ma is ifju, esze éles, mint a borotva, de szíve olyan jó, a minő Krisztus földi helytartóját valóban megilleti. *Pax* az ő jelszava is, és úgy, mint a különböző vallásfelekezeteknél szereti a békességet, úgy óhajtotta itt is az atya szívét visszavezetni gyermekehez.

Annál jobban torzszalkodnak nálunk, s még az egyetemi letört keresztkérdésekből is vallási kérdést csináltak a lapok s pro et contra nekitüzték a kedélyeket. Mig nálunk a keresztetek felett vitakoztak — mintha nem volna elég keresztje a nélkül is Magyarországnak — addig a krakkói régi Jagello egyetem ötszázados fennállását ünnepli, amely ünnepélyre *Ponori Thewrewk* Emil utazott a budapesti egyetemről. Az egyetem tulajdonképen már 700 éves körülbelül, mert első alapját még 1364-ben rakta le a nagy Kázmér lengyel király, de 1400-ban újjá alakították s ezt a nevezetes dátumot ünneplik Krakkóban. Valamikor nagy hire volt a krakkói egyetemnek s különösen a XV. században virágzott a csillagászati és humanistikus tudományok ápolásának a révén.

Régen letűnt századokban temérdek magyar fiu is látogatta a krakkói egyetemet, úgy, hogy 1493-tól 1558-ig 1852 magyar tanulója volt. Külön egyesületük, külön házuk is volt a hazánkbeli ifjaknak Krakkóban, s egyesületük regesztrumát, *Regestrum Bursae Ungarorum* ma is őrzi a krakkói egyetem könyvtára. A krakkói magyar egyesület, a török hódoltság következtében bomlott fel, még pedig csak kevéssel előbb, hogy ismét magyar ember, *Báthory* István lépett a lengyel trónra.

A kínai forradalom.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

A boxerek immár teljes erejükkel megindították a harczt a kínaiak ellen. A lázongó csapatok egész Peking alatt járnak, már a főváros közvetlen közelében gyujtogatják fel az épületeket.

Érdekes a *Times*-nek az a kijelentése, hogy Angliának igyekezni kell szívből együtt működni Oroszországgal a kínai zavarok gyors megszüntetése végett. Ha ez alatt a sietség alatt diplomáciai fogás nem rejlik, arra kell következtetnünk, hogy Anglia irtózik bonyodalmakba keveredni Délafrika után.

Mai távirataink a következők:

Washington, június 9.

Kempf tengernagy jelenti Tongkuból mai kelettel: Tiencin közelében tegnap harc folyt a kínai csapatok és a boxerek között. Azt hiszik, hogy a boxerek holnap nagy tömegben megjelennek Tiencin előtt.

Hongkong, június 9.

Mult éjjel a Szánmum-fok közelében, Hongkongtól 8 mérföldnyire fegyveres kalózok megtámadták egy idevaló kínai embernek egy kis gőzöst a mely négy petroleummal megpakott és Kantonba rendelt dsonkát (kínai hajó)

vontatott maga után. A kalózok kifosztották a dsonkát, azután a kis gőzössel és a legénységgel együtt eltűntek nyugati irányban.

London, június 9.

A *Times*-nak jelenti Pekingből 7-iki kelettel: A francia követ azt a távirati értesítést kapta, hogy a mingcei francia konzul és a junanui francia konzuláris ügyvivő kénytelen volt állomását elhagyni, mert az alkirály tudtukra adta, hogy nem kezeskedhetik biztonságukért. Ugyanez a lap jelenti: A boxerek junlus 6-án följuyították a tungtingani orosz kápolnát. Tungtingan Pekingtől északra 35 mérföldnyire van.

London, június 9.

A *Times* azt írja mai vezércikkében, hogy Angliának igyekeznie kell szívből együttműködni Oroszországgal a kínai zavarok gyors megszüntetése végett.

Washington, június 9.

Hay külügyminiszter a kabinettanácsban táviratot olvasott fel, a melyben *Conger*, az Egyesült-Államok pekingi követe azt jelenti, hogy a helyzet ott nem javult és instrukciókat kér. A követnek azt fogják válaszolni, hogy tegyen meg mindent, a mit szükségesnek talál az amerikai állampolgárok és vagyonuk megvédésére és kormányának méltóságának megóvására, de egyik idegen kormánnyal szemben se kösse le magát.

Velence, június 9.

Az olasz kormány két nagy hadihajót szerel föl, s azokat Kinába küldi.

Anzer kínai püspök, aki ezidőszert *Mödlingben* tartózkodik és aki évtizedek óta miszionáriusodik Kinában, a *Vaterland* tudósítója előtt érdekes kijelentéseket tett a kínai állapotokról.

A püspök elmondta, hogy tavaly nyáron már a német követséget és a kínai kormányt figyelmeztette a boxerek veszedelmes szektájára.

— Kijelenttem, — beszélte a püspök — hogy a sekta a kínai kormány és a dinasztia ellen is küzdeni fog. Vezetőjük már akkor is Kina császáranak tekintette magát. De a kormány nem hitt nekem, fülét sem mozgatta és így bekövetkezett az, amit mi katolikus miszionáriusok megjövendöltünk.

Amit az európai nagyhatalmak ez ügyben tettek, az csak hasznos lehet ügyünkre és jól esett tapasztalnunk az osztrák-magyar követség állásfoglalását és a hadi tengerészet mozgósítását.

Minden az európai nagyhatalmak követeltől függ. Ha kitartással és oly erélylyel folytatják, amint megkezdették, — úgy a veszély csakhamar elmúlik.

London, június 9.

A *Morningpost* értesülése szerint Pekingből az udvari párt mindinkább menekül, s a belső határ területekre vonul. A nyugtalanság egyre fokozódik.

A *Times* távirata szerint a hittérítők helyzete mindinkább veszedelmesre fordul. Peking tele van menekülőkkal.

London, június 9.

Tien-Csinből érkező távirat jelenti, hogy a Pekinggel való vasuti összeköttetés hétfő óta meg van szakítva.

Általános az a nézet, hogy az idegen hatalmak csak úgy segíthetnek a türehtetlen helyzeten, hogy a vasuti vonal feletti felügyeletet a hatalmak maguk gyakorolják.

London, június 9.

Pekingből táviratozzák: A házakon mindenütt ilyen felirások láthatók:

— Halál az idegenekre!

A boxerek plakátjai kegyetlenül hirdetik, hogy mára — szombatra az összes idegeneket leöldösik.

Berlin, június 9.

A német hajóraj parancsnoka parancsot kapott, hogy a többi hatalom tengeri haderejével közös megállapodások szerint intézze tovább az ügyeket az európai alattvalók védelmére.

Köln, június 9.

A *Kölnische Zeitung* azt írja, hogy a helyzet Kinában annyira kiélesedett, hogy most már a katonai beavatkozás elkerülhetetlen. A hatalmaknak szerinte a lehető leggyorsabban meg kell állapodniok s együttesen fellépniök, mert minél tovább halogatják a dolgot, annál valószínűbb, hogy egy hatalom veszi magára a munkát.

Berlin, június 9.

Mérvadó helyen azt tartják, hogy közös akcióval könnyen lehet legyőzni a forradalmat. Eddig még semmi jel sincs, a mely arra vallana, hogy a hatalmak nem fognak együttesen eljárni. A közös eljárás részleteit a hajórajok parancsnokai fogják megállapítani.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Arendás zsidó*, népszínmű. Este: *Gésák*, operette. Hétfő: Szünet. Kedd: *Görög rabszolga*, operette.

A végrehajtó.

— Selly Rogé fellépte. —

A párisi járásbíróság igen ügyesen cselekedte, hogy a Cypriennél végbemenő végrehajtás foganatosítására *Fenyéri* Mór bírósági végrehajtót és *László* Gyula bírói becsüst küldött ki. Mindketten oly derekasan feleltek meg hivatásuknak, hogy a végrehajtói és becsüsi díjat ez alkalommal tízszeres összegben érdemelték ki. *Fenyéri* oly jóízű volt minden egyes jelenetében, hogy a közönség szinte tombolt nevetésben. Aki *Fenyérit* *Rislerben*, vagy *Zrinyiben* látta, nem is hinné, hogy oly erős komikai véna lakozik benne. A végrehajtóhoz hasonló szerepkörben valóságos kabinetalakítást nyújt és a zajos taps és tetszésnyilvánítás megmutatta, hogy a közönség kellőleg méltányolta derék iparkodását.

Cyprient *Turchányi* Olga játszotta, A szerep felfogása teljesen elüt elődje *Horváth* Paula felfogásától. Ez utóbbi a kokottot hazai értelemben fogta fel; az ő modora markansabb és bizonyos tekintetben durvább, az érzékiességet jobban kifejezésre juttató. — *Turchányi* kokottja valódi párisias, elegánsabb és minden mozdulatában jelzi azt, hogy elegáns világiak társágában szokott mozogni és hogy elsajátította magának a felsőbb körök szokásait és modorát.

Ehez járul még szép megjelenése, valódi francia toillette, és a kép tökéletes — ép olyan, mint a *Caffé Americainben* vagy a *Jardin du Parisban* szemtül-szembe látható. — *Turchányi* Olga mai szerepében sok tapsban és kihívásban részesült.

A kisebb szerepekben *Bács*, *Bácsné*, *Palágyi*, *Harmath* Józsa és *Mezey* igen ügyesen játszottak és egyenkint és összesen hozzájárultak ahoz, hogy az előadás mintaszerű legyen.

A bohózatot követte *Selly Rogé* villamos ballettáncosnő táncmutatványa. A táncosnő igen ügyes, és a villamosfény emeli az illúziót és a táncz hatását. Ami a balletben kívánatosnak látszik, azt *Selly Rogé* minden tekintetben nyújtja a szemnek.

A táncosnő holnap délután az *Arendás zsidó* után fog fellépni, este pedig a *Gésák* első és második felvonása között, tehát 9 órakor.

* **A gésák előadása** iránt ma a pénztárnál oly nagy volt az érdeklődés mint *A görög rab-szolga* előtt. Az új szereposztás egyrészt, másrészt Selly *Roge* fellépte okozta a pénztár ez ostromát, melynek különben *Gonda* a jó kilátások közt megújult nyári színházban mostanság gyakran van kitéve. Mindenesetre a színház olcsó helyárai is oka a színházlátogatottságának. Egy koronáért és még kevesebbért bizony eddig nem lehetett Aradon annyi élvezetben részesülni.

* **Az előadások tartama** ezután valamivel rövidebb lesz. *Leszkay* igazgató intézkedett, hogy rendezői a zenés darabokban a prózai részeket lehetőleg megrövidítsék. Így az előadás 8 órakeres kezdődhetik és mégis 10 óra után fog végződni. Selly *Roge* villamos tancza csak egy negyed órával toldják meg az előadásokat, melyek érdekességét emeli.

* **A nők kalapja** a földszinti nézőtérén igen alkalmatlan azoknak, a kik — mögójük kerülnek. A színház igazgatója több oldalról vett panaszokra arra kéri a női közönséget, *vegyék le a színházban kalapjaikat*. A ruhatárban 10 filléért elhelyezhető a kalap, mely így nem lesz alkalmatlan sem a tulajdonosának, sem azoknak, a kik nem ülhetnek a legelső sorban.

* **Színészet Borosjenőn.** A borosjenői *Zöldkert*-ben ez idő szerint szintársulat szórakoztatja a közönséget: *Nagy Dezső* társulata, a mely ma érkezett meg és már este előadást tartott. Megnyitóul a *Szulamith* került előre.

* **Vidéki szintársulatok a Vigszínházban.** A Vigszínháznál, mint a *B. N.* értesül, most tárgyalások folynak az iránt, hogy a színház a nyári évad alatt se záródjék be, hanem ez alatt az idő alatt az egyes jelentősebb vidéki társulatok mutatkozzanak be a budapesti közönségnek. Amennyiben a tárgyalások eredményesek lennének, a társulatok sorát *Kreicsányi Ignác* szegedi társulata nyitná meg.

* **Román színház Magyarországon.** A románok néhány év előtt egyesületet alakítottak, a melynek célja egy állandó román-színház építése és föntartása valamelyik magyar városban. *Hir* szerint *Aradon* tervezik ezt a színházat. Az egyesület tükárja most közli jelentését az 1899—1900. évről, a mely szerint az egyesületnek a múlt év július havában 128.104 forint 68 kr. vagyona volt, a mely újabb 12.000 forintos szaporodott és így alapos remény van arra nézve, hogy a tervbe vett színház föl is fog épülni. Az egyesületnek 12 alapító tagja van, kik között jelentékeny összeggel szerepel *Mihály Viktor* balázsfalvi érsek.

Uj-Csermő kártérítési pöre egy takarékpénztár ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Van Aradmegyének egy fiatal községe: *Uj-Csermő*, a melyet jobbra a csongrádmegyeyi Szentésről ide telepedett gazdák laktak. Ennek a községnek egy nagy gazdaküldöttsége Szegeden járt ma. Ma már másodszer. Mikor a minapában először ott jártak az uj-csermőiek egyenest a szegedi törvényszékhez tettek panaszos deputátumot.

A szegény uj-csermői nép egy viz alatt álló határ miatt jár be Szegedre. Érdekes ennek a vadvizes ötszáz holdnak a története, mert azt az uj-csermőieknek televény jó föld képében adták el.

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy a szentesi *Csongrádmegyeyi takarékpénztár* megvásárolta a nagy kiterjedésű aradmegyeyi Glatz-féle földbirtokot s hogy busás vétele legyen, a földet kisbirtokokká fölparcellázva, eladta tehető földmivesteknek, akiknek számára a birtok közepén körséget építették, a melyet *Uj-Csermő*-nek neveztek el.

A Glatz-birtok közepén volt egy nagy, több mint 500 holdnyi vizállásos, mély terület, a

mely tavasszal rendszerint hónapokig viz alatt állott. A takarékpénztár oly egyezséget kötött a földmivestekkel, hogy ezen 500 holdnyi földet is részarányosan beosztotta az egyes parcellákba, oly kikötéssel azonban, hogy a takarékpénztár szabott időn belül köteles a vizállásos területet lecsapolni, kiszáritani, művelhetővé vizmentessé tenni.

Csak hogy a takarékpénztár időközben felszámolás alá került s a vizet nem vezette le az ötszáz holdról. Az uj-csermőiek sem fizették három esztendőn át a részleteket, mert rossz termésük volt s nem tudtak pénzt kiszedni a földből.

Hosszu tanácskozás után arra szánták el magukat a telepések, hogy bemennek az ő régi megyéjükbe, Szegedre. Be is mentek s monstre deputációban jogvédelemért, mentésért folyamodtak a törvényszék elnökéhez, aki meghallgatván panaszukat, a rendes kártérítési per útjára küldte a földmivesteket.

Uj-Csermő csakugyan ezt tette és a földszámolásban levő takarékpénztár ellen 170.000 korona tőke és járuléka iránt kártérítési pert indított. A pert a szegedi polgári törvényszék vette föl, a mely elé a takarékpénztár jogi képviselője, dr. *Polacsek Albert* szentesi ügyvéd óriási terjedelmű periratát már benyújtotta.

A felszámoló takarékpénztár állítólag köteles ármentesíteni a területet, ez a kikötés benne van a szerződésben is, legalább a telepések úgy tudják, roha ez valószínűtlennek látszik. A csermőieket ez a nagy perirat vitte ma be Szegedre, a hol *Kompolti Ábrahám* dr. ügyvédhez vonultak, a kit ügyvédjükül választottak, hogy méltó válasziratukat megszerkesszék a pénztérítet ellen.

Aradi képtárlat.

(Második közlemény.)

Arad, június 9.

Egy jó barátom, kit, mint a rendes polgári műizlésnél jobban megáldott műpártolót is tisztelhetek, csaknem alkoholistának és idiaszükségében szenvedőnek sajnált, midőn a tárlat megnyitása alkalmával előtte a fiatal *Székely Andor* „Varró leány” (67) pastelljét dicsértem; *Rippl-Rónai*, vagy *Katona* neve hallatára pedig az „Entreprise de Csutak” összes házi és nem házi tisztjeivel fenyegetődött.

Egy másik előttem igazán művelt okos ember hírében álló ismerősöm, csak úgy látatlanban rohant neki a mi tárlatunknak és az azáltal propagált modern művészetnek. Az egyik megnézi, de nem érzi, a másik megérzi, de meg nem nézi a bírálat és gyönyörködtetés céljából elébe hozott művészetet. Hát tisztelt uraim, hol már most az igazság? Világos, hogy a közepén. De hát éppen ez a baj, mert a művészet a nagy pártolás és nem pártolás rozoga löczája között szépen a földre pottyan, a kiállítás pedig pang, a képek még sarokkőnek se jők. Az ördögbe is uraim, ne beszéljünk természetéről, valóságról, addig míg mi nem vagyunk természetesek.

Vagy mi természetesebb? Az-e, hogy a festő kiforgatva magát énjéből a millió ember izléséhez változtassa camelcon irháját, Péternek így, Pálnak amugy; vagy az, hogy az események e jelenségektől, lelkében felkeltett impressiókat, érzeteket, lelkében megszülvé, egyéniségén átérve és ecsetjén testté, érkeink által észrevehető infotássá tömörítve juttassa elének? Látni, az infanterist „Kaszab is ellát az Aufsatz”-ja távolságig, de hogy a a 250 és 3000 méter távolság között milyen szín és kontur-távlatok érvényesülnek, milyen változó színhatások és finom árnyalatok léteznek, azt még a hadnagy in Stibli is csak ritkán látja.

Mert hát jó, elismerem, hogy szép az, a mi nekem tetszik, de hát éppen ez a „nekem” ne legyen következtetés a mással és tulengedékeny magával szemben.

Minden halad. Azelőtt a barok butor volt a jó család elengedhetetlen kelléke, ma már

az ignoble és helyét az angol tölti be; miért éppen az izlés ne finomodnék? Miért ne lehetne a *Székely Andor* „Varró leányát” úgy látni, a hogy azt a tárlaton egy nagyra hivatott finom lelkű és érzésű művészlelek elibünk varázsolta. Nincs valódi színekkel rajzolva.

De hát azért mert a haj, ruha és háttér reflexei a világítás árnyalatait a szemlélő nem érti meg rögtön, azért a festő hatásvadászó? Ime a másik fiatal a *Duszek* Ede „Balek”-jében mily sok alak, pezsgő, cigány foglalkoztatja a szemet és mégis a látót nem vesztegeti meg sem a cselekmény mulatságos volta, sem a keret különös alakja, hanem látja, hogy a kasszirő arcában nincs semmi a kéjből, a cigányban semmi a cigányból a balek komoly ur, kifizetni muszáj, az ajtó távlatára rosz, de a helyett van a képen valami, ami érdekessé tette a kiállítást. A külső szoba világítása és a belső levegője. A hogy az a külső ernyős-lámpa küzködik a hajnali világossággal amint a belső szoba rosz füstös levegője árad ki a nyitott ajtón az a valami olyan, amit érdemes meglátni és megmutatni.

Szándékosan két fiatal kezdő ember dőléről beszéltem, nehogy a név nimbusza zavarjon engem a magyarázásban, önöket a megértésben, Székelyről az öregéről nem kell sokat szólnom. „A nő élete” című tusrajz cyklusa a maga szürkeségében is a finomságok és érzések tárháza. Ily hideg eszközzel, mennyi melegség kifejezve! Érdekes ezekkel az erőteljes ecset vonásokkal szembe állítani a *Hirsch Nelli* bájos, finom lényének, az ő művészi nem bábosága kedélyének megfelelő illusztrációit. *Berczik* nemcsak a pályadíjak elnyerésében, de a gondolatai interpretálásában is szerencsés. A „Léda” alabástromtestének finomsága talán nem földi, de hát nem is az akart lenni, különben ma már az egész téma divatját multa, hanem azért sok ifju szeretne oly finom és igaz árnyékokat festeni tudni, mint a Léda testén van. A *viharról* már a *Rippl-Rónai* őszével párhuzamban megemlékeztem. Ő sem tetszik nálunk és Párisban portálják, pedig hát azok is értenek egy kicsit hozzá.

A párisi magyarok közül különben ezuttal *Wertheimer* tűnik ki. *Szikszy* Virágzását nem érzem át egészen és bár sok benne a finomság, nem venném meg, ha magyar állam volna, de a *Wertheimer* oroszlánjaiban megkap nem csak a tárgy, hanem a feldolgozás és a hangulat is. A „mult és jelen”-en karnaki, vagy luxori egyiptomi szentély hideg, holdfényezüstözött árnyékában, az évezredes holt multtal szemközt ott áll az érző, élő, ordító állatkirály. Megkapó az erő, a mivel a kép megvan festve, pedig ez a három között még a leggyengébb. Az ivó oroszlán víztükrözése és a kölykök bamba pófája a *Pihenő oroszlánok* nőstényének hízog dorombolásában a vadság és a gyöngédség együttes kifejezése úgy technikailag, mint hangulat tekintetében kitűnően van megfestve.

A nagyközönség sűrűn dicséri a *Horváth* „Bál után”-ját. Igen jó plakát, csodálom, hogy nem pályázott a *Magyar lámpaarugyár* plakátjára, de rosz kép, rosz távlatlalt és csak a harlequin ruháján mutatkozó sárgás fehér fény érdemesítik a kiállítást.

Ellenben keveset érdeklődnek az igazi poéta-festők, mint *Kézdi Kovács László* (Ésti hajnal, Gödi Duna ág, Virágfakadás), *Katona* (Téli est), *Edvi-Ilés Aladár* (Kertészet, Vöröspataki részlet) művei iránt, pedig most a sokat szidott nagybányaiak el sem jöttek.

A tájképfestők között uj ember *Major Jenő*, ki még csak nem rég cserélte el a kardot az ecsettel, ami képei erőteljességén, különösen a csolnakos kis dalmát tengerparti részletén csak előnyeként érezhető széles, határozott ecsetkezelésében. A sziklák színel és körrajza és agyagos texturája kitűnő. Ebben különben *Rubovics*, ez a szerzetreméltó faun-arcu piktör is coneuneuse ily fajta kísérletével, amely bár jó, de a mesteréje, *Karlowszkyra* való miniatúrajait, zártkörű hangversenyét és meleg napsütéses színeit nem fogják háttérbe szorítani. Van egy aquarellje is, kár hogy megvették. (Kis csintalan) *Zemplényi* is ilyen generü, de az Alma-Tadema-szerű napfoltjaival kissé túlázás ment.

Melegségben és közvetlenségben versenyez *Rubovics*csal a spanyol *Herrer* Caesar. Igazi piktör. Mily tűz és lelkesedéssel beszélt előttem a vásári képeiről és azokról, melyeket magának

„per passion“ fest, mint a milyen az „Udvár részlet és Czitromfák.

Ránk nézve ritkaságok az első fal graphikus képei melyek között remekül áll a *Besson Munkás feje és Breton leánya*.

A francziákról egy volt tanárom jut eszembe. Szegény Györök Leó György! Mikor még én a belvárosi reáliskola padjain ülve szurkoltam a te kritikádtól, melyet a Phaedra, vagy a Cid recitálása felett mondottál, bizony nem álmódtam, hogy a te okos, viharedzett, francia petroleureökh ágyuitól megfeketedett fejed ma már nem gondolkodik, a te zárkózott, rideg, de melegen érző szived nem lelkesedik többé és én leszek fölötted kritikát mondandó.

Leteszem a tollat; ma nem bírálunk többet.
Steiner József.

A fiumei hazaellenes tüntetés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

A fiumei plébános vakmerő merénylete a magyarság legszentebb nemzeti imádsága, a himnus ellen, állandó izgatottságban tartja az egész országot. Fiumében magában valóságos elkeseredéssel tárgyalják nemcsak a magyarok, hanem a magyar érzelmű oláhok és *Kukanich* méltatlan viselkedését. A polgárság körében általában azt határozták, hogy megszakítanak minden összeköttetést a plébánossal.

Donáth Imre tanfelügyelő, aki a dóm-templomban maga is jelen volt a tegnapi misén, azonnal táviratilag tett jelentést *Wlassics* miniszternek s este a gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy élőszóval ismertesse a botrányos történetet a miniszterrel.

Kukanich plébános ma egy nyilatkozattal próbálja mentesíteni a felzudult közvélemény előtt eljárását. Megkérdeztetvén ez ügyben, kijelentette, hogy távolról sem akart ő a magyarság ellen tüntetni, vagy a magyarság nemzeti érzését megbántani. A himnust az ország más részében is eltiltották, például *Steiner* püspök egyházmegyéjében. Ő tisztán egyházi szempontból követte *Steiner* püspök példáját. Egyébként pedig még aznap jelentést tett erről az ügyről egyházi főhatóságának, *Maurovich* zenggi püspöknek, a kinek jogában áll az ő esetleges téves intézkedését megváltoztatni.

A mi az eset részleteit illeti, erre nézve Fiuméből a következőket jelentik:

Három helyen volt tegnap ünnepi mise. A Frate-templomban *Jäck Márton* dr., a Szt. Vitus templomban *Sándorffy Nándor* dr. s a főtemplomban *Kukanich* végezte a szertartást. Mise közben *Jäck*hez és *Sándorffy*hoz *Kukanich*nak egy káplánja jött s közölte velük a plébánosnak parancsát, amely szerint a templomban tilos a himnust énekelni. A hazafias papok kijelentették, hogy ennek a parancsnak nem fognak engedelmességni. *Sándorffy* azonnal értesítette rendeletről a kóruson levő tanártársait is s ezek elhatározták, hogy esetleges erőszaknak elejét veendik, abban a pillanatban mikor a misének végső szava elhangzik, az orgonán a hzmnusra zendítenek, s összes tanítványaikkal együtt énekelni fognak. Ez így is történt. *Samodni* Róbert tanár ült az orgonánál s ő vezette az éneket.

A főtemplomban maradt csak el a himnus; itt *Kukanich* maga misézett, s az ő rendelkezéseit követték. Több tanító meginterpellálta, hogy mit jelentsen ez a változtatás, de a plébános erre durván így felelt:

— Semmi közük hozzá, a templomban én vagyok az ur, azt teszem, a mit akarok, s én a himnuszt nem fogom megtűrni.

Donáth tanfelügyelőnek, a ki a mise után nyomban felelősségre vonta, avval felelt, a mire fenebb közölt nyilatkozatában is hivatko-

zik, hogy *Steiner* püspök is kitiltotta a himnuszt a templomokból.

— *De Vaszary* Kolos jelenlétében is énekelik — felelte erre *Donáth*.

Kukanich hidegen így válaszolt:

— Nekem a zengi püspök a felettesem, csak ő itélhet rólam.

A zengi püspök persze teljesen egy követ fuj a hazafiatlan plébánossal. A múlt héten Fiumében volt, s alighanem közösen főzték ki akkor a tegnapi botrány tervét.

*Kuhanich*ról mindössze annyit tudott eddig a krónika, hogy fiumei horvát családból származott, s három éve plébános Fiumében. Nem rég ideje még a magyar kormány küszöbét taposta alázatosan könyörögvén, hogy azt a 2000 forintos személyi pótlékot, a melyet kiváló hazafiságu elődje kapott, neki is utalványozzák ki. Ez azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy gyalázatos merényletét elkövesse az ellen a magyarság ellen, a melynek pénzén ur a fiumei parochiában.

SPORT.

+ **Ifjusági tornaverseny.** Az aradi kir. főgymnázium, állami főreáliskola és állami tanítóképző intézet tanuló ifjúsága június hó 14-ikén délután 4 órakor a waggongyár melletti téren tornaversenyt rendez. Belépti-dij: Ülőhely I. sor 80 fillér, II. sor 60 fillér, állóhely 30 fillér. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély június 17-én tartatik meg. Az ünnepély pont 4 órakor kezdődik. A tiszta jövedelem az intézetek torna alap javára lesz fordítva.

Százhuszezer forint passiva és harminczöt korona aktiva.

— A legujabb nagyváradi szenzáció. —

Arad, június 9.

Az *Aradi Közlöny* mai számában megemlítette már, hogy Nagyváradon csalárd bukás és sikkasztás miatt letartóztatott egy kereskedőt. Ennek a letartóztatásnak igen érdekes körülményei vannak, melyről ma az alábbiakat jelentik:

A letartóztatás előzményeit az a csődügy képezi, amelyet a törvényszék április hó 30-án rendelt el a *Lux* és *Löwy* cég ellen. Ez a cég mintegy hét esztendővel ezelőtt létesült Nagyváradon s beltágjai: *Lux* Miklós és *Löwy* Ignác néhány ezer forinttal indították meg az üzletet, hitel alapján. Eleinte ment is az üzlet, sőt úgy látszott, hogy meg is erősödik. Szerencsés vállalkozásai voltak, melyek szép összeget jövedelmeztek. A jövedelmet azonban nem a cég adóságainak a törlesztéseire fordították a tagok, hanem nagyrészt a saját szükségleteikre. Ennek az esztendőnek az elején aztán nagyon megrendült a cég és fizetésekteleniséget jelentettek, mire a hitelezők kérelmére a nagyváradi törvényszék elrendelte a csődöt.

A cég közvetlen bukását egy szerencsétlen bécsi vállalkozás idézte elő. Bécsben ugyanis egy nagyobb szabású ládagyárat létesítettek, amely nagy vesztességekkel működött, úgy hogy azt meg is kellett szüntetni. Ezen a vállalaton a *Lux* és *Löwy* cég mintegy 36000 forintot vesztett s ez a veszteség a csődbe kergette.

A tömeggondnok május elsején kezdte meg a leltározást, mikor is készpénzben harminczöt koronát s 18—20000 forint értékű fakészletet találtak. Van ezenkívül körülbelül 80000 forintnyi, tulnyomólag egészen kétes követelés: mintegy 120.000 forintra rugó passzívával szemben. Természetesen ez csak hozzávetőleges számítás, mert tényleges állapotot még nem lehet konstatálni, amennyiben a követelések bejelentési határideje csak e hó 12-én jár le.

Szokoly Tamás, a csőd tömeggondnoka úgy találta, hogy a leltározás során olyan adatok merültek föl, amelyek a csalárd bukás és a sikkasztás főforgását tették valószínűvé. Az ügyvéd ezek alapján jelentést tett az ügyészségnek, amely a vizsgálatot megindította. A főjelentés adatai folytán a vizsgálóbíró tegnap délelőtt kihallgatásra rendelte a cég egyik tagját: *Lux* Miklóst. A kereskedő egész családjában óriási megdöbbenést keltett *Lux* Miklósnak a megidézése és az izgalmat csak növelte, hogy a vizsgálóbírónál egész délelőtt tartott a kihallgatás.

Délután egy órakor aztán a kihallgatás adatai alapján a vizsgálóbíró kimondotta a határozatát, hogy *Lux* Miklóst a csalárd bukás büntetvényének vádja miatt vizsgálati fogságba helyezi.

Az intelligens s a társaságban is nagy szerepet játszó kereskedő a határozat hallatára elsápadt s csak néhány percz múlva tért magához, arra kérve, hogy a határozatról ügyvédjét: *Gyémánt* Jenő dr.-t, értesítsék. *Gyémánt* Jenő dr. még a délután folyamán előterjesztést tett a vádtanácsához a vizsgálati fogság megszüntetése iránt, kiemelve, hogy a vizsgálati fogság elrendelésére törvényes ok nem forog fenn, mert *Lux* Miklósnak Nagyváradon állandó lakhelye van s szabadon hagyása a vizsgálatot meg nem hiúsíthatja. A törvényszék vádtanácsa ma fog az előterjesztéssel foglalkozni.

A letartóztatás híre villámgyorsan terjedt el az egész városban, de különösen a kereskedők körében óriási feltűnést okozott és érdeklődéssel várnak az elé: nem-e helyezik *Lux*ot újra szabadlábra?

Szomorú látványt nyújtott az esteli órákban, mikor *Lux*-nak a hozzátartozói a ruháit és az ágyneműt beküldték neki a királyi ügyészség fogházépületébe. Odahaza bizony nem alhatik már, legalább egyelőre nem. De hiába küldtek neki ágyneműt — aligha volt azon nyugalmas álma...

Sportünnepély a Csálában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Az *Aradi Athletikai Club* június 16-án, szombaton nagyszabású sportünnepélyt rendez a csálai erdő melletti mezőn s ezt követőleg táncmulatságot az erdőben.

A versenyekre, mely hosszú idő óta foglalkoztatja a klub tagjait, a következőket kéri fel még zsüri tagokul: *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tagot, *Kaffka* Ignác csász. és kir. huszárezredest, *Schenchenstuel* Viktor csász. és kir. alezredest, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispánt, *Robitsch* Ágoston drt az Aradi Tornaegylet elnökét és *Tedeschi* Viktort az Aradi Athletikai Club elnökét.

A verseny-rendezés tagjai: elnök *Tedeschi* Viktor, titkár *Koller* János, czélbíró *Czédly* Károly dr., indító *Palotay* Antal, időmérők *Isztray* Géza és *Reinhart* Kálmán, távolságmérő *Szőnyey* Loránt.

A versenyek délután 5 órakor kezdődnek, sorrendjük pedig a következő: 1. sikkasztás (100 yard: 91.4 mtr.), 2. magasugrás földről, 3. sikkasztás (1 ang. mértföld: 1609 mtr.), 4. diszkoszvetés.

Díjazás: Első és másodíknak tiszteletdíj, ha öt vagy több versenyző indul, harmadik díj is adatik. Az ötödik szám győztes stafétái külön tiszteletdíjban részesülnek.

Nevezési határidő 14-én este 6 óra. Nevezések *Koller* János titkárnál (*Deák* Ferencz-

utca 16. sz.) jelentendők be. Nevezési díj egy számra egy korona, több számra két korona.

A verseny után az erdőben táncmulatság lesz, melyen csupán a meghívóval bíró vendégek vehetnek részt.

Eddig a sport-ünnepély programja, mely bizonyára nagy érdeklődést kelti úgy a sportkörökben, mint azok között kik a táncot szeretik. Itt mindkét élvezetből bőven kijut majd a közönségnek.

A katonai lövöldében agyonlőtt szakaszvezető.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9

Nagy szerencsétlenség történt ma a főváros határában levő kis-pesti uti katonai lövöldében czéllövészet közben. Még nem derült ki kinek a vétkes könnyelműsége folytán, a czélul kitűzött figura helyett az a mellé kirendelt szakaszvezetőt lötték le. A szerencsétlenségről, a mely kinos szenzációt keltett az egész fővárosi helyőrségben, s már a hadbírószágot foglalkoztatja, tudósítónk a következőket táviratozza:

A főváros háziezredének, a 32. számú Mária Terézia gyalogezrednek az első százada volt ma kint a kis-pesti-uti czéllövő helyen. Mielőtt a század lövéshez fogott volna, szokás szerint kiküldték azokat, a kik a czéltáblákat elhelyezik s adott jelre megvizsgálják, hogy találó volt-e a lövés.

Pläckel szakaszvezető vezénylete alatt egy szakasz legénységet rendelt ki a czéllövőkörökre a kapitány. Ezek kivonultak helyeikre, Pläckel elhelyezte valamennyit, megvizsgálta őket, s azután az előírás szerinti csengőjelre az emberek felállították a czéltáblákat.

Egy darabig baj nélkül rendben ment a lövés. Ekkor a vezénylő kapitány kürtszóval jelt adott a tüzelés beszüntetésére, s megvizsgálta a lövések eredményét a czéltáblákon. A „Feuer einstellen“ kürtjelre egyszerre elbujtak védősánczaik mögül a katonák, de az adott „Habt Acht Schiessen!“ jelre ismét el-tüntek.

Az egyik lövőállásnál ekkor Kostolnak őrmester állott lövésre készen. Mozgó célra lőtt, a mely csak néhány másodpercnyi czélzási időn belül látható, azután eltűnik, s ha ezen az időn belül a lövés elmarad, az hibás lövésnek számít. Lehet, hogy ez siettetta az őrmestert, a kinek ambíciója volt, hogy nagy lövés eredményt mutasson fel, tény az, hogy abban a pillanatban, mikor a tüzelést jelző kürtszó felhangzott, nem várta be a lövést elrendelő parancsot, hanem czélba kapta fegyverét és lőtt.

Jól célozott, sajnos, nagyon jól. A lövés találó volt. A hatszáz lépésnyi távolságban való lövés mozgó célba lőtt: Pläckel szakaszvezetőbe, a ki még nem bujt volt el a védősáncokba.

Pläckel egy hang nélkül bukott le helyéről, s halva maradt állomás helyén.

Irtózatossá zavarodást okozott a szerencsétlenség. A lövést azonnal beszüntették, s a tiszték ijedten rohantak ki a színhelyre. Későn volt minden; odakint csak holttestet találtak. A szerencsétlen Pläckel sorsa annál meghatóbb, mert össze-vissza alig volt neki már kilenczven napja hátra a hosszú három évi szolgálatból, s reménykedve számolgatta, napról-napra, hogyan fogy a várakozás ideje lassacskán. Most már elfogyott az ő ideje végképen.

Az őrmestert azonnal letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az orvosszövetség tisztujtása. Az országos orvosszövetség aradi fiókja ma délután a városháza kistermében tisztujtó közgyűlést tartott. Az ülés első tárgya Löwinger Miksa dr. szövetségi titkár szépen megírt jelentése volt. Lakatos Izidor dr. pénztári jelentése után a közgyűlés a tisztikarnak megadta a felmentvényt, mely után a tisztikar választása következett. Megválasztottak: Elnök: Posgay Lajos dr., alelnökök: Parecz Gyula dr. és Vas Sándor dr., titkár: Löwinger Miksa dr., pénztáros: Lakatos Izidor dr., ügyész: Fischer Jenő dr. Választmányi tagok: Kiss Dávid dr., Issekutz László dr., Bácskay Béla dr., Verner Miksa dr., Székely Inigó dr. és Brück Gyula dr. Pótagokká: Kabdebó János dr. és Hercz Andor dr.

Az indítványok tárgyalása után Löwinger Miksa dr. szövetségi titkárt, kórházi osztályos főorvossá történt kinevezése alkalmából a közgyűlés szívélyes ovációban részesítette.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 11-én, hétfőn d. u. 5 órakor az alábbi tárgysorozattal ülést tart: 1. Az elnök előterjesztései. 2. Tanonczavata. 3. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 4. Május havi jelentések és számadások ősmertetése. 5. Iparigazolvány tulajdonosok közötti változások. 6. A battonyai ipartestület átirata. 7. A testületi elnökség átirata az alispáni hivatalhoz. 8. A rokkant-alap-bizottság jelentése. 9. Előterjesztés a faipari szakcsoport által rendezendő nyári mulatság tárgyában. 10. Előterjesztés a testületi zászlószentelés ügyében. 11. Az aradvárosi árvaház átirata. 12. Indítványok. 13. Szabadítások.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylet elnöksége holnap, vasárnap délután 3 órakor az egylet helyiségében rendes havi ülést tart.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor rendes havi választmányi ülést tart.

(*) Az Egyenlőség asztaltársaság vasárnap délután fél 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart Aliman Tibor vendéglőjében.

(*) A Vendégszeretet asztaltársaság június 11-én hétfőn délután fél 4 órakor tartja rendes heti értekezletét Kass Béla vendéglőjében.

Félbeszakított mise.

(Rakonzátlan legények a templomban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

Az abaujmezei Rakacza községből oly eseményt jelentenek, mely eddig a krónikában páratlanul áll. Nehány garázda legény szentségtelenül megzavarta az istentiszteletet, úgy, hogy a miséző pap kénytelen volt azt félbehagyni s visszavonulni az oltártól.

A páratlanul gaz cselekedet így folyt le: Tegnap este összegyűltek a legények a korcsmában s szót a nóta, folyt a bor kivilágos-kivirradtig, Féktelen jó kedve volt mindenkinek, mintha csak vesztőket érezték volna. Belekötöttek a korcsmárosba, megrázogatták a reszkető cigányokat, de verekedésre nem került a sor.

Es ez nem volt inyökre a legényeknek, nem tetszett nekik az, hogy oly simán ment véghez a mulatás, nem elégítette ki őket a muri lefolyása, duhaj kedvökben vágytak valamire, amivel feltűnést kelthetnének, ha már verekedésre nem került alkalom.

Reggel megcsendült a falu templomában a kis harang s a hívő lelkek siettek be az Urnak házába, hálát adni a földi javakért. Ott mentek el mind a korcsma előtt, ahonnan kihallatszott a mulatozók vig danája. Az egyik istenes asszony meg nem állhatta, hogy oda ne szóljon nekik:

— Ugyan nem szégyelitek magatokat ilyen-

kor is duhajkodni, mikor templomba kellene menni? . . .

Több sem kellett a legényeknek. Elhatározták, hogy ők is elmennek a templomba, részt fognak venni az istentiszteleten. És csakugyan olt hagyták a korcsmát és mindannyian bementek a templomba. A hívek megütköztek kissé, de az istentisztelet megkezdődött s elterelte róluk a figyelmet.

Hanem egyszerre a mise közben erős sarkantyú pengés hallatszott, valami vidám nóta ütemére, mely mindjobban erősödött. A legények féktelen duhajkodása annyira ment, hogy nem átalították a szent helyen sarkantyuikat összeverni és gunydalokat énekelni.

A misét ez teljesen megzavarta. A hívő lelkek megbotránkozva keltek ki ellene, a pap is félbehagyta a misét s felszólította a legényeket a távozásra, de a legények nem akartak engedelmessé válni. Óriási zavar keletkezett ekkor a templomban. A hívők odahagyták a misét és hazamentek, a pap kénytelen volt félbehagyni az áldozást, egy szóval vége lett az istentiszteletnek, nem lehetett többé megtartani.

A rakonzátlanokat feljelentették a járásbírósnak.

Frivol házassági regény.

(Községi tisztviselő, mint törökbasa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, június 9.

Épen nem idyllikus szerelmi regény egyik epizódjában tartott ma fenytő tárgyalást a szegedi büntető járásbírósnak.

A tárgyalás egy szomszédos község egyik tisztviselőjének frivol házasságából merítette anyagát, amelyről itt irunk jelentést — névtelenül, egy bánatos, halovány urasszonyra való tekintetből, aki már elvált a drága urától.

A házassági regény a következő:

A községi tisztviselő felesége egy alkalommal berándult Szegedre s hosszabb időt töltött itt lakó rokonainál. Egyszer levelet kapott hazulról, amelyben idegen kéz, névtelenül írta, hogy míg ő Szegeden mulat, az ura meg odahaza ugyancsak éli a világát. Két szép szőke leányt tartott a tisztviselő szolgálatában, két testvért, ezeket gyanúsította a levél.

Az urasszony e levélre tüstént hazautazott. Estére érkezett meg, az ura nem volt otthon. Besietett a szobába s kis idő múlva remegő ajkakkal hívta be a két szőke testvért. Mikor a lányok beléptek, az asszony bezárta az ajtót, a kulcsot a zsebébe tette, majd egy hatlövetű, élesre töltött forgópisztolyt tett ki az asztalra.

Aztán susogó, dühtől reszkető hangon fordult a leányokhoz:

— Mondjátok meg, melyekkel szeretkezik az uram? Az én hitvestársam?

A lányok megrendülve hallgattak. A szép tisztviselőné úgy állott előttük, mint egy bosszus angyal. Nagysokára szólaltak meg s azt állították, hogy ők ártatlanok a dologban, az írás rágalom.

Am ez az asszonynak nem volt elég. Már forrt benne a féltés indulatja s haragtól fölcsattanó hangon, hazug, álnok, rossz teremtéseknek szidta le a két megrémült leányt, aztán a szőke testvéreket a saját kezeivel, azokkal az összeszorult, fehér öklöcskéivel lökdöste ki a szobából.

Aztán összehajolt s megüzente az urának, hogy ne is várja többé, elhagyta az otthon örökre. Mert látta ő jól a szőke testvérek szemecsillogását, nemcsak azt, hogy hazudtak, hanem azt is, hogy a névtelen levél írója igazat írt. Oh, a nők e tekintetben olvasni tudnak a szemek ragyogásából! . . .

Az urasszony aztán Szegedre költözött, egyenest az özvegyiségbe. Válopört indított a hűtlen ura iránt házasságtörés, frivol törökbaszkodás czimén.

A törvény előtt ez be is bizonyosodott s a házastársaknak hitvesi kötelékét a bíróság eltépte.

Ennek az ügynek folytatásaképp ma itélkezett a járásbíró a tisztviselők regényében.

Mert a két szőke testvér a revolveres este miatt bepörölte volt gazdasszonyát *becsületésért és közcsend elleni kihágásért*. A tárgyalásra az elvált asszony fekete ruhában jelent meg, bánatos arccal. A két szőke leány pedig virágos, tarka ruhában és jó kedvvel. Mert a két leány még mindig ott lakik a tisztviselőnél... Mindakettő.

A tárgyalás kínos volt. Végre a kellemetlen helyzetnek a bíró ítélete vetett véget, aki a boldogtalan asszonyt az ellene emelt vádak alól *fölmentette*.

Ezzel a frivol akták lezárultak.

Harcztéri tudósítás az osztrák reichsrathból.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

Nem egészen bizonyos, tegnap volt-e, vagy már ma — éjfél körül járt az idő — mikor *Körber* miniszterelnök a késő éjjel kieszközölt császári kézirat tartalmát kihirdette a reichsrathban.

— Az ülészak be van rekesztve.

A végső eszközhöz tehát még mindig nem nyultak. Nem oszlatták fel még a tegnapi halatlan jelenetek után sem azt a parlamentet, a mely pedig mindenre méltó, csak arra nem, hogy törvényt alkosson a népek millióinak.

Nem a reichsrathnak kegyelmeztek, hanem az alkotmányt próbálták még most utolszor megmenteni. Még reménykednek, hogy sikerül életet önteni a satnya testbe, a melyet a halál a maga félreismerhetetlen jegyével bélyegzett meg.

Ma közli a hivatalos lap a császári kéziratot, amely az ülészakot berekeszti. Ez szó szerint így hangzik:

Kedves *Körber* dr! Indítatva érzem magam arra, hogy a birodalmi tanács 16-ik ülészakának berekesztését elrendeljem.

Schönbrun, 1900. június 8-án.

Ferencz József s. k.

Körber s. k.

A reichsrath ülészakának berekesztéséről irva, több lap annak a nézetének ad kifejezést, hogy a berekesztés a közrend érdekében való intézkedés volt, nehogy a Házban történő kihágások nagyobb arányokat öltsenek, de mellett kiemelik, hogy a miniszterium programján vagy irányán ez a dolog semmit sem változtat. Meglehetősen általánosan jut kifejezésre a lapokban az a vélemény, hogy a kormány *fel fogja oszlatni a Házat*.

Az ülészak berekesztésének előzményeiről többé-kevésbé egybehangozóan azt írják a lapok, hogy az éj folyamán kétszer tartott ülést a minisztertanács és *Körber* miniszterelnök kétszer volt ő felségénél Schönbrunban. Az első kihallgatás után a dolgozni akaró pártok tizes bizottsága értekezletre ült össze, a melyen a szónokok nagyobb része kijelentette, hogy nincs többé kilátás a rendes parlamenti állapotok visszatérésére és azért kívánatosnak tartják a Ház gyors elnapolását vagy bezárását. Különösen *Dzieduseycki* és *Kathrein* képviselők nyi-

latkoztak ebben az értelemben. Erre azután a minisztertanács felhatalmazást kért és kapott a ülészak berekesztésére.

Az ülésteremben a berekesztés daczára is sok képviselő jelent meg ma. Nem érdektelen látvány tárult itt eléjük. Valami olyanforma, a milyen nagy csata után a harcmező, telisdedteli a romlás és pusztulás irtózatos jeleivel.

Az ülésterem padjai romokban hevernek. *Pacak* és társainak heije körül a deszkák egészen fel vannak tépve. A leszakított padtöket a csehek történelmi emlékként vitték magukkal, s mint a dicsőség ereklyéit őrzik. *Schäffler* képviselő egy egész padlapot berámaztat és valami felirattal ellátva a prágai iskolaegyesületnek adományozza — a hazafias lelkesedés ápolása és fejlesztése végett. Ide kerülnek a tam-tamok, dobok és trombiták is, a melyeket tegnap használtak.

Ma délelőtt ülést tartottak a csehek, s ebből kifolyólag levélben megkérték a reichsrath háznagyát: küldje be nekik az eltört padok és egyéb tárgyaknak számláját, ők azonnal kifizetik.

Egyébként, hogy olcsó multság volt a cseheké, igazolja az, hogy a tam-tam, a melynek tegnap olyan nagy szerep jutott a reichsrath tanácskozásain, összesen hat forintjukba került. *Silény* képviselő, a ki a füttyölőket és trombitákat szerezte be, 1 frt 08 krról nyújtott be számlát pártjának. Ez a derék honatya egyébként sajnálatát fejezte ki, hogy tegnap nem kellő tudással végezte a rábizott fontos feladatot, mert tulajdonképen nem pléh, hanem fatrombitát kellett volna vennie, — az jobban szól.

A cseheknek úgy látszik nem is volt elég bolond a tegnapi komédia. Annál inkább elég volt azonban az osztrák parlamentárizmusnak és az alkotmánynak. Az bizony belebetegedett egy kevéssé. Csak épen annyira, hogy a bucsuzató beszédéről is gondolkoznak már a temetés hivatott szónokai.

Öngyilkos honvédhadnagy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 9.

Ma reggel öngyilkosság történt *Borosjenőn*. A 4-ik honvédgyalogezred ott állomásozó zászlóaljának egy fess, fiatal hadnagya unt bele az életbe és váltotta meg magát annak szenvedéseitől egy jól irányzott revolver-golyóval.

Az öngyilkos tisztet *Kapa Elek*nek hívják s mindössze 23 éves volt. Egy év előtt jött, mint hapapród-tiszt helyettes *Borosjenőbe* *Korneuburgból*, hol a közös hadseregben szolgált. Áthelyezése után nemsokára hadnaggyá léptették elő a rokonszenves, jó modoru fiatal katonát, a ki nemcsak a zászlóalj, de *Borosjenő* polgársága is kedvelt.

Ma reggel, ugy 9 óra felé, dörej hallatszott ki a szobájából, a melyet özv. *Scheer* Sámuelnéől birt bérben. A szokatlan zaj megriasztotta ugyan a ház lakóit, de semmi különösebb jelentőséget nem tulajdonítottak neki. Azt hitték a hadnagy ur szobájában valami nehéz tárgy leesett és az ütött lármát.

Déli 12 órakor a tiszt szolgája hazavitte neki az ebédet. *Kapa* egy idő óta beteges volt, otthon étkezett, fel volt mentve a gyakorlatok alól is. A szolga megütődve tapasztalta, hogy belülről el van reteszelve az ajtó. Dörömbölt, zörgött sokáig, de nem kapott választ. Rosszat sejtve a laktanyába futott. Utközben találkozott *Borsos Béla* dral, ki most ezredorvosi szolgálatot teljesített. Ennek elmondotta gyanuját és sietve visszamentek a hadnagy lakására.

Az orvos szintén zörgetett, de mivel sem-

mi életjel nem hallatszott a szobából, jelentést tett *Filippovics* Sándor őrnagy zászlóaljparancsnoknak, a kinek rendeletére az ajtót bezárták.

Rémes látvány tárult eléjük. A fiatal hadnagy ott feküdt az ágyon, *holtan*. Mellette minden csupa vér, a földön revolver. Kétséget kizárólag bebizonyult, hogy *Kapa Elek* agyonlőtte magát. A golyót szájának irányította s összezúzta vele az egész agyvelejét.

Az öngyilkos fiatal tiszt levelet nem hagyott hátra. Azt hiszik, gyógyíthatatlannak vélt betegsége vitte erre a lépésre.

Borsos dr. rögtön jelentést tett az öngyilkosságról. Az őrnagy és a tisztek egy pillanat alatt ott voltak szerencsétlen bajtársuk holttesténél s részvétellel álltak körül a kihűlt tetemet.

Az öngyilkosságról táviratilag értesítették a hadnagy szülőit. Atyja *Kapa Pál*, Nagyváradon lakik, a hol nyugalmazott erdész. A holttestet aztán átvitték a kaszárnyába. Holnap fel fogják boncolni s azután temetik el.

HIREK.

— **A király szemlén.** Bécsből táviratozzák: Ő felsége ma szemlét tartott a *Mihály nagy* herceg nevét viselő 26. gyalogezreden. Ott voltak: *Ferencz Ferdinánd* főherceg, *Kotohito* japán herceg, a hadügyminiszter, a vezérkar főnöke, a hadtestparancsnok és sok tábornok. Az ezred taktikai gyakorlatokat végzett, a melyek tüzharczczal végződtek. A japán herceg nagy érdeklődéssel nézte a gyakorlatokat, a a melyek ugy Ő felségének, mint a japán hercegnek uagyon tetszetek.

— **A pápa állapota.** Rómából táviratozzák, hogy a pápa állapota némileg jobbra fordult. Az éjszakát elég jól töltötte, mintegy három órát aludt. *Lapponi* dr. meg van elégedve a javulással, s ennek mai bullettinjében kifejezést is adott.

— **A megyés püspök bérmautja.** *Desseffy* Sándor megyés püspök tegnap este érkezett haza *Szentandrásról*, hol a hívők közt kiosztotta a bérálás szentségét. A püspök vasárnap *Merczfalván* és hétfőn *Orczfalván* bérmaut, a hol ünnepélyesen fogadják.

— **Libits Adolf kitüntetés.** Szép kitüntetés érte újból *Libits* Adolfot, *József* főherceg uradalmainak igazgatóját, a ki hosszas betegségből felépülve, folytatja szorgos, buzgó munkálkodását. A kitüntetést a mai hivatalos lap *ekép közli*:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Libits* Adolf királyi tanácsos és *József* főherceg ur ő császári és királyi Fensége uradalmi igazgatójának, a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar királyi udvari tanácsosi czimet díjmentesen adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1900. évi június hó 2-án.

Ferencz József s. k.

Gróf *Széchenyi Gyula s. k.*

— **Eszterházy őrnagy újra működik.** A *Dreyfus*-per hirhedt alakja, *Eszterházy* őrnagy megint életjelt ad magáról. Az *Etoile Belge* című lap londoni levelezője beszélt vele, s ez előtt kijelentette, hogy legközelebb kiad egy művet, a melyben valamennyi feljebb valójának a *Dreyfus*-ügyben hozzáintézet *levelét fakszimilében kiadja*. *Eszterházy* szerint a *Dreyfus*-ügy most fog még csak igazán elkezdődni. A francia kormány ugyanis nem akarja neki a járandóságait kifizetni, s ő most pert indít a kormány ellen, a melynek keretében feleveníti az egész *Dreyfus*-ügyet.

— **Mangra Vazul beiktatása.** A nagyváradi és biharmegyei görög keleti híveknek ünnepük lesz vasárnap, — noha ez ünnepet, mint Nagyváradról jelentik, — nem nézik a hívek kivétel nélkül jó szemmel, Goldis József aradi görög keleti püspök vasárnap adja át a szentszék vezetését Mangra Vazulnak, az ujonnan választott püspöki helynököt. Goldis püspök és Mangra helynök szombaton délután fél 6 órakor érkeztek Nagyváradra Aradról. Magáról a hivatalos aktusról az aradi *Tribuna Poporului* a következő értesítést közli:

Tudomásvétel végett kijelentjük, hogy főlavatási ünnepek most nem lesznek, hanem a püspök 6 szentsége pünkösdkor a nagyváradi templomban misét mond nagy segédlettel, amelyben részt vesz természetesen Mangra, az új vikárius is, kedden pedig megalakul a szervezeti szabályzat szerint az új konzisztorium és a vikárius átveszi a jogszolgáltatást.

Az új folyamán Budapesten keresztül a következő telefon-tudósítást kaptuk Nagyváradról: Goldis József aradi gör. kel. román püspök, Mangra Vazul püspöki helynökkel és Pap Ignác protosyncellussal ma ideérkezett, hogy Mangrának ünnepélyesen átadja a helynökséget. A vasutnál a biharmegyei román előkelőség fogadta a püspököt, ezek közt Gróza, Pacala esperesek és Diamandi ügyvéd. A papság nevében Pacala üdvözölte Goldist, majd Diamandi a hívők örömét fejezte ki a felett, hogy Mangrát a helynöki székben tisztelhetik. Goldis püspök köszönő szavai után Mangra válaszolt, a ki szintén megköszönte a szíves fogadtatást s hangsúlyozta azt a fontos missziót, melyet új állásában be kell töltenie. *Se treasca* kiáltások után fényes bevonulás történt. Holnap ünnepi nagymise lesz, utána banket. Mangra beiktatása a kedden tartandó szentszéki ülésen fog megtörténni.

— **Magyar bomsnet a képtárlatba.** A *Nemzeti Szalon* képtárlatát ma 28 fizető és 40 tiszteletjegyes látogatta meg, azonfelül a főgymnasiumból 180 tanuló. Ma tehát a Szalonnak gyenge napja volt, noha a gyönyörű festmények nagyobb érdeklődést érdemelnek meg. Holnap, vasárnap d. u. 2 órától 7 óráig a szegényebb néposztály díjmentesen látogathatja meg a lyceum nagytermében levő képkiallítást. Csák Czirjék dr. tartományi rendfőnök, mint az aradi művészeti egyesület igazgatója, a helybeli közép és felsőbb intézetek igazgatóihoz a következő tartalmu felszólítást intézte:

Tekintetes Igazgató ur!

Az aradi művészeti egyesület s a „Nemzeti Szalon” a legnagyobb reményekkel eltelve nyitották meg a Pünkösdi hétfőjén a képtárlatot. Azóta figyelemmel kísérem az érdeklődést s végtelen nagy sajnálatomra arról győződtem meg, hogy az mai napig egyáltalában nem ver nagyobb hullámokat.

Arad reputációja érdekében is tisztelettel kérem Tekintetes Igazgató Urat, méltóztatassék a bölcs vezetése alatt álló intézet ifjúságának időt kijelölni a képkiallítás megtekintésére s amennyiben volt alkalmam tanárkodásom ideje alatt azt is tapasztalni, hogy az iskola falai közül nemes eszmékkel hazatérő ifjúság kelti fel sok közönyös szülőnek a társadalmi mozgalmak iránt való érdeklődését, kérem, kegyeskedjék az ifjak útján serkenteni a szülőket is a képkiallítás látogatására! Hiszen a cél nemes az áldozat (50 fillér) pedig a nyújtott élvezetért igazán számba sem jöhet.

Kitünő tiszteletem nyilvánításával v. gyok Tekintetes Igazgató Urnak

Arad, 1900. június hó 8-án

kész szolgája

Csák Czirjék dr.

az „AME” igazgatója.

— **Beteg sportsman.** Károlyi Mihály gróf, az ismert sportman — mint tudósítónk táviratozza — súlyosan megbetegedett. Orvosai aggasztónak tartják állapotát.

— **Románok pünkösdje.** Görög keleti román és szerb polgártársaink holnap ünneplik a pünkösdt. Az ünnepek alkalmából úgy az aradi román, mint a szerb templomokban fényes istentiszteletek lesznek.

— **Mecenseffy utódja.** Az osztrák-magyar bank volt főtákará, Mecenseffy — mint Bécsből táviratozzák — ma bucsuzott el a bank tisztviselőitől. Utódja, Pranger, magyar születésű s állását már a napokban elfoglalja.

— **Mi lesz Kossuth szobrával?** A *Magyar Értékesítő* jelentése szerint Rátkay László a képviselőház hétfői ülésén interpellációt intéz a kormányhoz, hogy mi lesz a fővárosban fölállítandó Kossuth-szoborral? A szoborra már több mint háromszázezer forint gyűlt össze. Rátkay fölhívja a kormányt, hogy az elaludt ügyet hozza felszínre és intézkedjék az emlék felállítása ügyében.

— **Házasság.** Purcell Béla báró, az Első Hazai Takarékpénztár tisztviselője eljegyezte Szénásy Lujzát, Szénásy Lajos és neje bájos leányát.

— **Az olasz borvám felemelése.** Már több törvényhatóság irt Aradhoz az olasz borra kivetett vám felemelése ügyében a képviselőházhoz intézendő felirat pártolását kérve. Most újabbán Nagyvárad küldött hasonló átiratot, melyet felvettek a júniusi közgyűlés sorrendjébe.

— **Medárd-napi viharok.** Régi néphit az, hogy ha Medárd napján esik, negyven napig folyton zivataros idők járnak. Éppen ezért a gazdaember már napokkal azelőtt tanulmányozza a csillagok állásából, vajjon elveri-e nagy kinnal és véres verejtéssel elvetett terményét a jég, bekövetkezik-e a szomorú jóslat. Az idén retteggéssel tapasztalhatták gazdáink, hogy Medárd napja — beütött. Említettük már tegnap, hogy Kuvinban és Gyorokon nagy károkat okozott a jégeső. Most Megyesegyházáról, Kaszaperéről, Székudvarról és Gyomárról értesítenek bennünket, hogy a Medárd-napi zivatarok és jégeső e helyeken is nagy kárt okozott a vetésekben. Érdekes, hogy a kuviniak jégesőjüket a Magyarádon szerencsésen elsütött viharágyunak köszönhetik, mely a jéges felhőket Kuvin felé terelte.

— **A nemzeti szövetség jutalmai.** Az aradi nemzeti szövetség az iskolai évről vizsgálatok alkalmával könyvjutalmakat oszt ki a tanulók között. Főképen a nemzetiségi tanulóknak a magyar nyelvben tett előmenetelét veszik mértékül a jutalmak odaitélésénél. A könyvek kiosztása úgy a népiskolákban, mint az ipariskolában történik.

— **A „Velencei éj” számokban.** A pünkösdi vasárnapján megtartott *Velencei éj*, melyet a polgári jótékony nőegylet rendezett, nemcsak erkölcsileg, hanem mint a hozzánk beküldött jelentés mutatja, anyagilag is szép jövedelmet hozott. Belépti-jegyekből befolyt 2401 korona 60 fillér. A söröcsarnok 1000 korona 18 fillért jövedelmezett. Konfettiben elhajigáltak 820 koronát. A cukrászdában 801 korona 25 fillér folyt be. A tőzsde 648 kor. 20 fillért, a két Gerbaud-pavillon 305 kor. 20 fillért és 170 kor. 66 fillért jövedelmezett, felülfizetésekben 205 korona folyt be. Összes bevétel volt tehát 6352 korona 9 fillér. A belépti-jegyeken kívül a legnagyobb forgalmat a sör, konfetti és cukrászda csinálta.

— **Francia művészek rólunk.** A *Nemzeti Szalon* tavaszi grafikai kiállításán a francia művészek színe-java szerepelt. A budapesti közönség nagyon megkedvelte az olcsó és mégis művészi hatású francia grafikát, s a vásárlás a tárlaton fényes eredménnyel vég-

ződött. A műveket Hesséle párisi mügyűjtő septségevei ifj. Szikszay Ferencz, a Szalon törzs tagja, szerezte be a legelőkelőbb francia művészektől. Most, hogy a végleges leszámolás megtörtént, a kiállító művészek érdekes levélben köszönik meg a Szalonnak fáradozását és fölemlítik, hogy örömmel látják a nyugat európai művészet térfoglalását hazánkban, a mely művészi tehetségekben olyan gazdag és kiváló, hogy méltóan képviselheti a modern izlést és művészi irányzatot keleten. „Meg vagyunk győződve — így írják — hogy az az érdekes művészi mozgalom, a melyet az Önök egyesülete kezdeményezett, s melynek zászlaját szilárd kezekkel hordozza oly kiváló férfiú, mint gróf Andrássy Gyula, szerencsés eredményekre is fog vezetni. Erős a reményünk, hogy személyesen is meg fogják érni még eszméik győzelmét és csakhamar részükre hódítják a nagy közönséget a jó izlés és művészi igazság erejével. Ön pedig alelnök ur — szól tovább a Hock Jánoshoz intézett levél — mindenkor számíthat az igaz francia művészek érdeklődésére és szolgálatára. Legfőbb vágyunk hogy hozzájárulhasunk ahhoz a nemes munkához, melynek élén oly nemes egyéniség áll mint Ön, a ki nagy tehetségével méltóan terjeszti a művészet kultuszát Magyarországon.” A francia művészek egyben biztosították a Szalon-t, hogy a modern művészeket egy válogatott kollekciókban fogják legközelebb bemutatni. Céljük — úgy mond — nem a vásár, hanem ezzel is csak hazánk iránt érzett rokonszenvüket akarják kifejezni.

— **Drágábbak lesznek a cipők.** Ismét rabló hadjárat indul ellenünk. Osztrákok indítják persze. Ők tudják a mi gyámoltalanságunkat, gyengeségünket legjobban kihasználni. Tehetik, hisz rájuk vagyunk utalva. Egyik kartellt a másik után kötik meg, Mindegyiknek az a célja, hogy bennünket fosszanak ki. Felemelik egy-egy nekünk nélkülözhetetlen gyártmány árát horribilis módon. Tudják, hogy mégis kénytelenek leszünk vásárolni, hiszen nekünk nincs számbavehető gyár-iparunk, mi a meggazdagodni vágyó osztrák gyárosok kedvéért élünk. Most egy új kifosztó tervről vettünk tudomást. Az osztrák cipőgyárosok kartellt kötöttek arra nézve, hogy gyártmányaik árát tízenöt százalékkal felemelik. Oriási jelentősége van ennek a tervnek. Egy pár millió forintot zsebelnek el e révén tőlünk és mi még védekezésre sem gondolhatunk. Mikor lesz vége ennek az örökös fosztogatásnak s mikor fogja a magyar gyár-ipar kiszorítani az osztrák gyárakat? Most nem tudunk védekezni, kénytelenek vagyunk türni minden zsákmányoló támadásukat. Legokosabb, ha addig is, míg magyar cipőgyárak létesülnek, hiven kitartunk a kispáros mellett és annál szerezünk be cipőszükségletünket.

— **Halálozás.** Alulirottak szomorú szívvel és mély fájdalommal jelentik a legjobb anyának, nagyanyának, anyós és rokonnak özv. Krönberger Simonné szül. Holländer Leonorának 1900. évi június hó 9-én reggel fél 11 órakor, életének 73-ik évében, hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei folyó évi június hó 10-én délután 5 órakor vitetnek a Simonyi-utca 2. szám alatti halottas házból a helybeli izraelita sirkertbe, az örök nyugalom helyére. Áldás emlékére! Béke poraira! Aradon, 1900. évi június hó 9-én. Krönberger Lipót, Krönberger Mór, Wahrmann Jakabné szül. Krönberger Róza, özv. Braun S.-né szül. Krönberger Nanetta, Goldschmidt Miksáné szül. Krönberger Fanny gyermekei. Wahrmann Jakab, ügyvéd, Goldschmidt Miksa vök. Wahrmann József, Wahrmann Ilona, Goldschmidt Eugenia unokák. Braun Berta, férj. Czigler Józsefné, Braun Irén, Laura, Imre, Ilona unokák.

— **Megbüntetett kávé.** A rendőrség Sch. I. aradi kávrst 200 korona pénzbüntetéssel sújtotta, mert iparendély nélkül, jogtalanul folytatta ipaóát, olyan formán, hogy színleg, mint üzletvezető működött a kávéházban, de tényleg ő volt a tulajdonos. A kávé megfelebbezte az

ítéletet a tanácshoz, mely a mai ülésen foglalkozott az ügygyel és a büntetést, több enyhítő körülmény tekintetbe vételével, 100 koronára szállította.

— **Uj munkás bíró.** A munkás törvények értelmében *Aradváros* tanácsa részéről kirendelt tisztviselő és pedig ezideig *Kádas Kálmán* adóügyi tanácsnok bíraskodott a mezei munkások és munkaadók között felmerült ügyekben. *Kádas*, nagy elfoglaltságát adva okul, a bíraskodás alól való felmentését kérte. A tanács mai ülésén a felmentést megadva, a bíraskodással *Jó Béla* községi bírót bízta meg.

— **Rettenetes villámcsapás.** Enlaka udvarhelymegyei község határában, az „Ülütelek“ nevű helyen lecsapott a villám és *Kosa Mihály* majorjában *kilencez embert lesújtott*, akik mind súlyosan megsérültek. Egyikük, *Anbrus János*, azonnal meghalt. Csak *Albert Izsák* bátor elszántságának köszönhető, hogy az elalélt emberek ott nem égettek.

— **Öngyilkos polgármester.** Dobsinán nagy szenzációt kelt *Szontagh Béla* dobsinai polgármester öngyilkossága. A polgármester ma délután revolverrel meglötte magát s délután meghalt sebében.

— **Rosnyelvű feleségnél jobb a halál.** Ezt a keserves bölcseséget állapította meg ma a pestmegyei *Sár* községben *Prazda János* jó módu parasztgazda, s öngyilkos lett, még pedig a lehető legszokatlanabb módon. Felesége állandóan zaklatta a szerencsétlent, s ma is nagy perpatvar volt közöttük. Nagy fiuk és leányuk hasztalan csendesítette őket, az asszony nem nyugodott. Ekkor *Prazda* elhatározta, hogy a halálba menekül az asszony elől. Epen kenyérsütés volt, s a sütőkemenczében ropogva égett a tűz. *Prazda* felhasználta azt a pillanatot, mikor felesége kiment a konyhából, *belebújt a tüzes kemenczébe*, s mire észrevették a tettét, *össze-vissza éget*. Halála miatt nagy a részvét az egész faluban.

— **A Kossuth szobor-alapra a következő** újabb adományok érkeztek: *Tumó Lajosné* gyűjtése uzsonnán 1 korona 14 fillér. *Bauer Panker* adomány 1 korona, özv. *Münzné* 4 kor., *Szücs F.* Vilmos 2 korona, *Steiner Jakab* 10 korona, *Bozsik György* 10 kor., *Bozsik Éva* 6 kor., *Bozsik Ernő* 3 kor., *Verdes Dezső* 1 kor., *Román Róbert* és *Petkó Aranka* Kovaszinczon tartott menyegző vendégei 14 kor. 46 fill., *N. N. Lük* bek által 1 kor., *Fratricsevics Márton* 2 kor., *Egyenlőség* asztaltársaság 20 korona, II. kerületi agghonvédek segítő asztaltársaság majálisi jövedelem félrésze 50 korona, *Stanity Mátyás* elhunyt neje emlékére 10 korona, *Hamedli* asztaltársaság 4 korona, *Gavrilete Miklós*, *Kocsik Mátyás*, *Molnár Albert*, *Tóth Mihály*, *Garagoj Sándor*, *Almási János*, *Csepela György*, *Nagy István*, *Dávid Imre* 1—1 korona, *Paksi Lajos* Orosháza 2 korona, *Gaal József* 60 fill., ifj. *Szabó Gyula* 10 fill., *Pallai József* 10 fill., *Brassay Novák* nászvendégei 40 kor., *Singer Mihály* 1 kor. 47 fill., *Schik Dávid* 4 korona.

— **A krajczárt lefokozzák.** Most már kimult visszavonhatatlanul. Eddig még csak beváltották a pénzügyigazgatóságnál, de most egyszerűen lefokozták az életben maradtakat. A pénzügyminiszter rendelete úgy hangzik, hogy azon krajczárosok, amelyek a hó végéig be nem váltanak, egyfilléres értékűre fokoztatnak le. Tehát akit érzékenyen érintene a filléres veszteség, siessen a beváltással.

— **Valasek meghalt.** *Valasek*, a magyar születésű lovas, ki a bécsi löversenyen szerencsétlenül járt, az éjjel meghalt a kórházban. *Valasek* temetése hétfőre volt kitűzve, de az ügyészség elhalasztotta, mert a holttestet előbb fel fogják boncolni. A bécsi jockey-klub a szerencsétlenségben már megindította a vizsgálatot, de az eredményt eddig nem tudták kinyomozni.

— **Egy hercegnő szökése.** A török rendőrség ma nagy figyelemmel kísérte a *Konstantinápolyból Marseillebe* induló gőzös utasait. A hajót tíz rendőrrel megtelt bárkákkal vették

körül és a hajó hidját titkos rendőrök raja foglalta el. Azt hitték, hogy *Naime* hercegnő, a szultán nővére, európai hölgynek öltözve, *Konstantinápolyból* ezzel a hajóval akar megszökni. A rendőrség ténykedéséről, mélyen hallgatnak *Konstantinápolyból*, úgy, hogy azt sem lehet tudni vajjon eredményteljesen járt-e a nagy elővigyázatosság, vagy sem.

— **Arad a Bethlen szoborra.** A Nagyszében emelendő *Bethlen* szobor alapjára a tanács ma 50 koronát szavazott meg.

— **Panasz a portenger miatt.** Lapunk egy barátja, ki nagyon sok szabad idővel rendelkezik és nagyon rossz szöviczket szokott gyártani, az alábbi keserves panaszt küldte be hozzánk: Kedves Szerkesztő Ur! Ne vegye hivatkozásnak, ha a tegnap már hivatásos ember által megírt panaszszal én is előállok, hivatkozva a „Portenger az Andrásytéren“ című közleményükre, már csak azért is, hogy hivatottságomat valamivel igazoljam. A ki tegnap egy 1/29 óra között az *Andrassy-téren* sétált, vagy ült, oly dolognak volt szemtanúja, mely városszerte nagy port vert fel. Két sóprógép haladt végig a fellecsolatlan fűtőkövetén, mely mintha csak porfirtól volna, úgy adta ki magából a nagy porfellegét, a mely földre esve már mint portenger szerepelt tegnapi b. lapjukban. A város intelligenciája között kiütött a porlázadás. Mindenki futott a merre csak nem látott és a mellett mindenki pörül járt. Első perczen azt lehetett hinni, hogy porországban vagyunk, oly porosan érezte mindenki magát, a porontytól egész a nyugalomba menő konflisloig, mert még az utóbbi is úgy poroszkált, hogy rövid porázra kellett fogni. En a magam részéről menekülni akartam a *Zemplényibe*, de a nagy iramban úgy elfaradt minden porcikám, hogy a *Központi kapuja* alá kellett mennem, a hová már vagy öt ember összesepródött és a portással együtt verték el a port a rendőrségen. Engem is felkértek hozzájárulásra, de én dühösen toporzékolva azt válaszoltam: én már lenyeltem az én porcióm. Erre még egy főhadnagy tett portepésen egy — szerencsére nem találó — megjegyzést valami istennyilárról, és a porfelleg szép csendesen a házak nyitott ablakain át elvonult. *Buvóhelyünkről* kijöve, felszólitottam egy portyázó rendőrt, mint a kit legközelebről érint a dolog, hogy fejezze ki rossziasunkat az eset fölött mérvadó helyen, de ez határozottan kijelentette, hogy nem teheti, mert egyszerűen elteszik egy porkoláb gondolai alá. Miután nem akartam, hogy ebből a dologból készítsenek szegény *Andrásnak* fekete levest, elengedtem neki a bejelentést, és elhatároztam, hogy én lépek ki a porondra, egy kérvényt intézve a rendőrséghez, hogy engedélyezné, miszerint a portól mentesen sétálhassunk. S' *André.*

— **Vadallati szülők.** Hihetetlen, mesébe illő kegyetlenségről értesült a nagyvári rendőrség egy névtelen feljelentés által. Tegnap reggel *Rimler Károly* rendőrfőkapitány címére egy levelezőlap érkezett, a melyben írják, hogy a *Gyár-utca* 183. szám alatti háznak az óljában egy embert tartanak elzárva, étlen-szomjan a szülei. Ennek az alapján a főkapitány megbizta *Réz Bertalan* rendőrbiztos és dr. *Nemes Aron* kerületi tisztiorvost, hogy vizsgálják meg, mennyiben való a névtelen följelentő állítása. A rendőrbiztos kiment és felszólitotta *Mitternacht* *Abrahámnét*, hogy a fás szint nyissa ki *Mitternachtené* az erélyes felszólitásnak engedelmeskedve, övéről a fasszin lakatjának a kulcsát leakasztotta s kénytelen-kelletlen kinyitotta a szin ajtaját. Borzalmas látvány tárult a hatósági kiküldöttek elé. Egy teljesen elvadult külsejű, az éhség és szomjúságtól rémesen lesoványodott alak feküdt a kiállhatatlan hőségű szin fadarabokkal borított földjén egy rongyos zsádkarabon. Alig tudott a gyengeségtől fekhelyéről föltápázkodni. *Mitternacht* *Herman* a fiuk volt ez, aki már több ízben volt megfigyelés alatt, sőt egy alkalommal a *Lipótmezőn* is, de apja innen hazahozatta. Tiszta perceiben egészen okosan beszél, azonban ha reá jön a bolondja, nem jó vele ellenkezni. Mikor a rendőrség kiszabadította, éppen tiszta percei voltak, legalább arra enged következtetni az, hogy megértette, hogy börtönét elhagyhatja s ezutánra való odazárását megtiltották. A rendőrség állandó felügyelet alatt fogja tartani *Mitternacht* *Abrahámot*, hogy hallatlan kegyetlenkedését tovább ne folytathassa. A bünyügyi eljárást is folyamatba teszik a lelketlen szülők ellen.

— **Gyógyíthatlan betegség elől a halálba.** *Gróza* *Nikolaj* földesi lakos, ki rég idő óta gyógyíthatlan betegségben szenved és emiatt már többször öngyilkosságot kísérelt meg, ma felakasztotta magát és mire ráakadtak, már meghalt. A szerencsétlen öreg ember kertjében dolgozott és midőn a háziak eltávoztak otthonról, kötelet szerzett és kertjének egyik fájára akasztotta fel magát.

— **Közvetlenség a közigazgatásban.** Arad város hatósága átiratot kapott a *Nyitra* megyében tartott országos főbírói értekezletből kifolyólag. Az országos értekezlet a közigazgatás gyorsaságát és közvetlenségét hangoztatta s elhatározta, hogy a hozott határozat pártolására kéri fel a többi törvényhatóságokat is. A gyorsaságra és közvetlenségre égető szükség van a közigazgatás labirintusában, mely elvet különben a kormány is szem előtt tartja és a gyakorlatban is keresztül akarja vinni.

— **A cseléd bosszúja.** Beköszöntött a cseléd-szüke. A ki most bocsátja el cselédjét, aligha kap másikat. A mezei munkák szőlítják el őket, a hol kevés idő alatt sokat kereshetnek s élhetik a világot.

Egy aradi polgártárs gazdai jogát gyakorolván, nem eresztette el cselédjét, a mikor felmondott, hanem betartatta vele a törvényes felmondási határidőt.

A cseléd belenyugodott, dolgozott elég híven. Sokszor kacagott azonban, a mikor főzött a gazdasszonya, de soha sem tudta meg, miért?

Ma aztán kitelt az idő. Eleresztették. Kacagott és kacagott.

— Ugyan *Erzsi*, — kérdi a gazdasszony — mit kacag mindig, mikor nincs oka rá?

— Dehogynincs, kezét csókolom nagysága, de bizony van!

— Ugyan mi?

— Hat most már megmondom. Ma két hete, a zsíros bődön tetejét nyitva felejtettem s két nagy egér beleesett és abban pusztult el. Azóta mindig azzal a zsírral főzök a nagyságaéknak.

Az urnó e felfedezésre elszedült s oly rosszul lett, hogy orvosi segédelmet kellett neki igénybe venni.

— **Doktor-kisasszony.** A bécsi egyetemen rövid idő alatt már a második kisasszony lett doktor. Ma egy bölcsész kisasszony *Wendt* *Cze-czilia* tette le több férfi társával együtt a doktori vizsgát. A vizsgáló bizottság a kitűnően felelő kisasszonyt egyhangulag doktorrá avatta. Az ünnepélyes felavatás a napokban fog megtartatni.

— **Véres bíróválasztás.** A temesmegyei *Bázos* községben ma bírót választottak, a mi igen végzetesen folyt le. Két jelölt volt, kiknek pártfelei összeveszték. Verekezés hevében *Lengauer* *Györgyöt* tizennégy késszurással úgy leszúrták, hogy halva rogyott össze. A jelen voltak közül tizenhatan sebesültek meg súlyosan. A csendőrség a verekedők közül sokat letartóztatott.

— **Razzia.** Az aradi rendőrség részéről *Green* *Nándor* alkapitány több detektív és rendőr kíséretében razziát tartott. Az eredmény mindössze az volt, hogy öt gyanús embert letartóztattak. A vizsgálat során ezek sem bizonyultak valami veszedelmes egyéneknek s szabadon bocsátották őket.

— **Gyermekek tűzhalála.** Bécsben ma este nagy szerencsétlenség történt. Egy *Kramer* nevű ember házában tűz ütött ki, melytől két gyermek ruhája tüzet fogott. Egyik szénne égett, a másik oly súlyos égési sebeket kapott, hogy most haldoklik.

— **Leégett gyárak.** Hamburgból táviratozzák, hogy *Haarburgban* a *Torl*-féle olajgyár ma leégett. A lángok átcsaptak a szomszédos salétrom-gyárra, a mely szintén elpusztult. Az egész Gyárváros veszedelemben van, a tűzoltóság tehetetlenül áll a tüztengerrel szemben.

— **Megszökött rabok.** A *kuttenbergi* törvényszék börtönéből ma éjjel két notórius betörő, *Gabriel* *Jarosláv* és *Skoctr* *András*, kik tolvaj-

lás, rablás és gyilkossági kísérlet miatt vizsgálati fogságban ültek, megszöktek. A foglyok vaságyukat szétszedték és a vasrészekkel a falat keresztül törve a kéménybe jutottak és innen a padlásra szöktek. Sőt köteleket és lepedőket összekötve, azon akartak leereszkedni. Az egyiknek sikerült is szerencsésen a földre érni, de Gabriel alatt leszakadt a kötél és a szökevény nyolcz méter magasból a földre zuhant, hol másnap súlyosan megsebesülve akadtak reá. Társát még nem sikerült elfogni.

— **Szolid üzleti elvek** szerint lesz *Porter* Vilmos koronás áruháza vezetve. Egy csekély kísérlet, sőt az üzlet futólagos megtekintése is már elegendő arra, hogy *Porter* Vilmos koronás áruháza feltehetően bizalmat nyerjünk és azt mint állandó bevásárlási forrást megkedveljük. Azon általános elismerés, melyet napról-napra fokozódó mérvben úgy a helybeli, mint széles körben a vidéki közönség is *Porter* Vilmos koronás áruházával szemben tanusít, az teljesen érthetővé lesz akkor, ha személyes meggyőződést szerezünk magunknak, hogy mily szolid elvek szerint lesz ezen áruház vezetve.

— **Vér a korcsában.** Földeákon tegnap este történt, hogy a község nagykorcsmájában *Bugyi* János és *Bodócsi* Pál legények összevesztek. A veszekedés vége az volt, hogy *Bugyi* János *Bodócsi* Pált hatalmasan fölpofozta. *Bodócsi* elmenekült, majd nagy kést véve magához, *Bugyit* kileste az utcán, megtámadta és többször úgy hasbaszurta, hogy a legény eszméletlenül összeesett. *Bugyit* félholtan a lakására vitték, ahol most élet-halál közt lebeg, *Bodócsit* pedig a csendőrök letartóztatták.

— **Adomány.** *Papliczky* István a községi bíróságnál megnyert per fejében 2 koronát adományozott a polgármesteri hivatal utján az aradi árvaház alap javára.

— **A vakág miatt.** *Dengler* Antal bécsi sörfőző-tulajdonos annak a veszélynek volt kitéve, hogy mindkét szemére megvakul. E felletti félelmében ma felakasztotta magát.

— **Traunau község** előjáróságának lapunk mai számában közölt hirdetését az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden megrendelést, valamint az Aradi Közlöny kiadói hivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Krisztály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

— **Mindenkit érhet baleset.** Mindenki előtt bizonyára ismeretes lesz az a nagy szerencsétlenség, mely pünkösöd második napján a budapesti közúti vaspályán a Zugligetben történt melynél 4 utas meghalt és sokan nagyobb és kisebb sérülést szenvedett. Jelen eset megint azt bizonyítja, hogy nemcsak azon személyek vannak balesetnek kitéve, kiknek hivatása a baleset veszélyét foglalja magában, hanem minden ember. Miért is a t. közönség szives figyelmébe ajánljuk a Fonciére Pesti biztosító intézet mai hirdetését mely intézetnél olcsó díjak és legelőnyösebb feltételek mellett baleset ellen bárki is biztosíthat.

— **Orvosi szaktekintélyek** véleménye szerint a Keleti J. budapesti elsőrangú czég által gyártott és feltalált cs. és kir. szab. pneumatikus sérvkötők, orthopaediai járó és nyújtó gépek, műlábak, műkeze, egyenestartók (ferdenövésűeknek), haskötők a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legtökéletesebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta, miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitünő speczialistát az érdeklődőknek.

2797

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi június hó 13-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

16. Nagyvárad sz. kir. város átírata az olasz borvám felemelése tárgyában. 17. A m.

kir. belügyminiszterium intézvénye, melylyel *Mayer* Frank John által Aradon felállítandó gyapotfonó és szövőgyár részére nyújtott kedvezmények tárgyában hozott határozatot jóváhagyja. 18. A tanács jelentése *Osztoin* Mihályal a közlegelőbeli 21 sz. 5 hold föld bérletére nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. 19. A tanács jelentése a Maros evezős egylettel a csolnakház területe a labdázó helyül átengedett terület bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 20. *Orga* Sebők kérvénye a közlegelőbeli 1 számú 5 hold, *Jovánov* János kérvénye a közlegelőbeli 21. sz. 5 hold és id. *Stefánov* Orosztie kérvénye a közlegelőbeli 51. sz. 5 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 21. A tanács jelentése *Barcza* Ábellel a külvárosi utakra szükséges kavics szállítása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 22. A tanács jelentése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó évi április hóban elő és leirt állami adó után elő és leírandó községi adó tárgyában. 23. U. a, jelentése *Breitbart* Vilmos, *Hoffenpradl* Frigyes, *Mancil* János, *Jóczi* Péterné, *Vesza* Konstantin, *Goldmann* Sámuelné, *Döme* Lajos, *Balázs* Antal, *Molnár* Lajos, *Renyé* János, *Guba* Ferencz és *Kurilák* István által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 24. *Hertel* Bernát és érdektársainak ajánlata az u. n. *Mittelman* szeszgyárnak a város közönsége által leendő megvétele iránt.

Főjegyző helyett:

Lócs Rezső,
aljegyző.

Ugyvéd a vádlottak padján.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 9.

Éles Gusztáv fővárosi ügyvéd éveken keresztül elkeseredett küzdelmet folytatott a „Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete” különösen pedig ennek vezérigazgatója *Papp* Elek orsz. képviselő s az intézet igazgató tanácsa ellen.

Ez az ellenségeskedés, mely utóbb még a tettegesség mezejére is terelődött, onnan keletkezett, hogy *Éles* Gusztáv a nevezett szövetkezetnél viselt h. vezérigazgatói és intézeti ügyvédi állásából 1893. június 29-én tartott közgyűlésen kibukott. Kibukása után különféle címeken több ezer frt követelést támasztott az intézet ellen, amelyet azonban nem fizettek meg neki. Ekkor boszúból 1893. szept. 23-án egy körlevelet küldött szét, amelyben az igazgatóságot *bandának*, *bünbandának*, *semmirekellő gézengúzoknak* és *börtönbe valóknak* nevezte el.

Azt is állította s folyton hangoztatta is, hogy az igazgatóság tagjai *hamisításokat követnek* el. Magát az intézet vezérigazgatóját *Papp* Eleket folyton „*Bokross érdemű*” igazgatónak titulálta.

Ennek a körlevélnek kefelevonatát be is küldötte az igazgatóságnak, a mely tanakodni kezdett, mitévő legyen a folytonosan támadó *Élessel* szemben. Elhatározták, hogy megtudják tőle, mit akar. E végből 1893. október 12-én *Papp* Elek igazgató felhívatta egyezkedés ürügye alatt az intézet helyiségébe. Itt aztán megbízható embereket rejtettek el tanukul, hogy meghallgassák mit akar *Éles* a támadásokkal elérni?

Ezen szinleges egyezkedési tárgyaláson *Éles* kijelentette, ha 6000 frt követelését megfizetik neki, úgy a röpiratot visszatartja s minden előzőleg tett sértő közleményét visszavonja. Az igazgatóság azonban nem fizetett, hanem ehelyett *zsarolás* vétsége, rágalmazás és többrendbeli becsületsértés vétsége miatt tett feljelentést *Éles* ellen, akit a törvényszék ezen delictumok miatt vád alá is helyezett.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék *Eördögh* Manó elnöklete alatt. A tárgyaláson — melyen a vádat dr. *Keserű*

alügyész képviselte — elnök rendre felolvasta azokat a röpiratokat, leveleket, amelyeket a vádlott intézett az intézeti tagokhoz.

Késő este ért véget a tárgyalás, melynek végeztével a törvényszék *Élest* bűnösnek mondotta ki és őt zsarolás vétsége miatt 100, rágalmazás vétsége miatt 150 és két rendbeli becsületsértés vétsége miatt 140 korona pénzbírságra ítélte.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Június 10. A kisjenői izraelita népiskolához tartozó növendékek juniálisa (Háda erdő.) — Az aradi kőműves, kőfaragó, kőterítő betegsegélyző és temetkezési társulatának juniálisa (Csálai erdő.)

Június 17. Az aradi tanítók népünnepélye (Városliget.)

Június 23. Az aradi felső kereskedelmi iskola növendékeinek táncvizsgálma (Városliget.)

Július 1. A Meteor kerékpárklub népünnepélye (Városliget.)

Július 15. Az aradi dalegylet népünnepélye (Városliget.)

Július 22. Az aradi cigányzenészek cgyrészenek juniálisa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népünnepélye (Városliget.)

A tanítók ünnepelye.

— Meghívás. —

Az „Aradvidéki Tanító-egyesület” június hó 17-én délután a kiserdőben népünnepélyt és ugyanaznap este fél 9 órakor a kiserdő nagytermében hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendez.

A hangversenyre és táncestélyre külön meghívót nem bocsájtunk ki.

Ez uton kérjük Aradvárosa és Aradmegye nemes lelkű közönségét, ajándékozza meg ez alkalommal is az A. V. T. E. tagjainak humanus czélú törekvését jóindulatával, szeretetével.

Midőn mindkét ünnepségre a tisztelt közönséget, az A. V. T. E. összes tagjait meghívjuk, hisszük, hogy a nemes célra való tekintetből, a tanítók jóakarói nem fogják meghívó és kéré szavunkat elutasítani.

Nem azért, mert Arad társadalma mindenhez jóakaratu érdeklődéssel viseltetett és viseltetik a tanügy és annak munkásai a tanítók iránt.

Midőn meghívásunkat ismételjük, igérjük, hogy az ünnepségek méltók lesznek a közönség jóindulatára, kitüntető figyelmére.

Az „Aradvidéki Tanító-egyesület” nevében: *Kovács* Vincze, elnök.

(=) **A végzett reallisták bálja** Az aradi állami főreáliskolának az idén érettségét tett növendékei sikerült mulatsággal bucsuztatták el a diák életet. A városligeti vendéglőben ma este bálát rendeztek, melyet sok szép leány jelenléte tett kiválóan emlékezetessé. Más nem is volt szükséges ahoz, hogy a mulatság vig legyen. Ha a sablont akarnók követni, kénytelenek lennénk kijelenteni, hogy a rendezőség a táncból is letette az érettségét, még pedig annak minden tagja olyan formán, hogy senkit sem kellene javító vizsgálatra utasítani. A mulatságon, melyen *Kis* Jancsi és *Albert* Péter egyesített kitünő zenekara húzta a nótákat, a következő hölgyek voltak jelen:

Leányok: Boros Janka és Dóra, Ubl Ilonka, Antalffy Giza, Fleischer Ilonka, Gál Irénke, Nesnera Ida, Török Vilma és Lenke, Bauer Paula, Lendvay Margit, Máday Giza, Zikó Lenke, Avarfy Irénke, Tonesz Lujza, Brunner Lenke, Schenk Jolán, Balázs Irén, Guttmann Ella, Kneffel Margit, Preisinger Margit, Kovács nővérek.

Asszonyok: Boros Vidáné, Nesnera Aladárné, Preisinger Józsefné, Kristyóry Jánosné, Bauer Károlyné, Lendvay Sándorné, Gál Lajosné, Gebhart Istvánné, Pécsi Simonné, dr.

Fleischer Samuné, Koszka Emilné, Kovács Lászlóné, Ubl Ferenczné, Zikó Jánosné, Török Lajosné, özv. Antalffy Károlyné, Ottvós Dánielné, Avarfy Ferenczné, Schenk Samuné, Máday Mátyásné, Brunnerné, Kohn S. N.-né, Toneszné, Balázsne, Kneffel Lajosné, Guttmann Samuné.

(=) **A polgári leányiskola jünialis.** Világos nyári ruhákban, virágos, színes kalapokban vult végig ma a városban egy csoport, egy csupa leányokból álló rendezőség, mely mosolygós arcokkal, sugárzó szemmel indult a liget felé. A **polgári leányiskola** növendékeinek sora volt ez, mely napsugaras időben indult el az iskolától s mikorra az ut közepére ért, megeredt a nyári zápor, s kiméletlenül zuhogva esett. Sietve menekültek a leányok a közelben levő kapuk aljába s nagy szomorúsággal, reménytelenül nétek a szürke felhőket, melyekből sűrűn hullott alá a mulatság-rontó eső. Bizony azt hitték, már vége lesz mindennek, mikor újra lemosolygott a nap és a tréfa-eső minden nyoma csakhamar felszáradt, hogy annál zöldebb legyen a kiserdő, s tisztább a tavaszi levegő illata. Folyt is azután a mulatság olyan jó kedvvel, mint ahogy az ilyen ijedség utáni kétszeresen vig hangulathoz illik. A tánczkörben szakadatlanul járták a keringőket, a csárdásokat, a liget utait, a vendéglőt, a cukrászda terraszát nagy közönség lepte el. Egyszóval a legjobban sikerült ez a kicsit megöntözött jünialis.

(=) **Közüvesek jünialis.** Az aradi közüvesek holnap, vasárnap tartják meg ez évi jünialisukat a csaláiban. A közel 50 tagból álló rendező bizottság reggel 8 órakor gyülekezik a Tököli-téren, a Valenta András-féle vendéglő helyiségében, ahonnan a helybeli gyermekzenekar kísérete mellett történik a díszes kivonulás az erdőbe.

(=) **A Jókody asztaltársaság** vasárnap este nyolcz órakor ülést tart, melyre ugy a tagokat, mint a jünialist rendező-bizottság tagjait ez uton is meghívja az **elnökség**.

TANÜGY.

Vizsgák a községi iskolákban.

Aradváros iskolaszéke most bocsátotta ki a városi iskolák zárvizsgáinak sorrendjét, mely szerint a vizsgák a következő napokon tartanak meg:

A polgári fiúiskolában június 21-től 25-ig, a polgári leányiskolában 21-től 25-ig, a templom-utczai elemi leányiskolában 23-tól 26-ig, a templom-utczai elemi a) fiúiskolában 25. és 26-án, a templom-utczai elemi b) fiúiskolában 22-től 25-ig, a Kossuth-utczai elemi fiúiskolában 25. és 26-án, a Szt.-Péter-téri elemi fiúiskolában 25. és 26-án, a Hassinger-utczai elemi leányiskolában 22-től 25-ig, az Erzsébet külvárosi elemi leányiskolában 23-tól 26-ig, az újtelepi elemi leányiskolában 25. és 26-án, az újtelepi elemi fiúiskolában 23-tól 26-ig, a Gáj külvárosi elemi vegyesiskolában 12. és 13-án.

Az iskolai előadások azon naptól kezdve, melyen az illető intézetekben a rendes zárvizsgák kezdetüket veszik, beszüntetendők.

Az iskolaszék által jóváhagyott tantervben előírt évi írási munkálatok, ugy a leány növendékek kézimunkái, valamint a rajzok is megtekinthetők végett az egyes osztályokban a vizsgák napjain, továbbá a polgári fiúiskola rajzai a rajzteremben, a templom és Hassinger-utczai elemi, s a polgári leányiskola, nemkülönben a női ipariskolában készített kézimunkák ugyanott június hó 21-étől 26-áig bezárólag tétetnek közszemlére.

A tanévet bezáró Te Deum a polgári fiúiskolai tanulók részére június hó 27-én délelőtt 8 órakor, a polgári leányiskola részére ugyanaz nap délelőtt 9 órakor; az összes községi elemi fiúiskolai tanulók részére pedig június 28-án délelőtt 8 órakor, az összes elemi leányiskolák részére pedig délelőtt 9 órakor fog a Minoriták egyházában megtartatni, ezt követi az érdemsorozat felolvasása és kiosztása.

Az összes községi iskolákba járó ev. ref. vallású fiú és leány növendékek június hó 28-án délelőtt 8 órára a tanévet berekesztő istentiszteletre az ev. ref. templomba elvezetendők.

A magánvizsgák a polgári leány, a polgári fiú, valamint az összes elemi iskolákban f. évi június hó 26, 27-ik és 28-ik napjain esetleg 30-án tartatnak meg.

(=) **Az aradi izr. hitközség** fiú- és leányiskolájánál az ideai évzáró vizsgálatok holnap, vasárnap kezdődnek s június 27-én fejeződnek be. Holnap a leányiskolában héber tantárgyból és hittanból fognak vizsgázni a növendékek, a világi tantárgyakból 24-én és 25-én. A fiúiskolában hetfőn lesz a hittan vizsga, a világi tantárgyakból pedig 26-án és 27-én. A záróünnepet, mely tornavizsgával és jutalomdíjak kiosztásával lesz egybekapcsolva, június 28-án d. u. 5 órakor tartják.

Huzás már holnapután Főnyeremény 70,000 korona.

A

2971

VI. OSZTÁLY-SORSJÁTEK

II. osztályának huzása már

június hó 12. és 13-án.

!! 4000 nyeremény !!

477 ezer korona értékben.

1 nyeremény á	70,000 korona,
1 nyeremény á	25,000 korona,
1 nyeremény á	10,000 korona,
1 nyeremény á	5,000 korona,
2 nyeremény á	3,000 korona,
5 nyeremény á	2,000 korona,
8 nyeremény á	1,000 korona,
20 nyeremény á	500 korona, stb.

II-ik osztályu vételsorsjegyek árai:

Egy $\frac{1}{1}$ 2. osztályu sorsjegy	32 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{2}$ 2. osztályu sorsjegy	16 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{4}$ 2. osztályu sorsjegy	8 kor. — fil.
Egy $\frac{1}{8}$ 2. osztályu sorsjegy	4 kor. — fil.

Ajánlom a II. osztályra az alant jegyzett számokat:

11964	4252	34631	20081
4/4-ben	8/8.	8/8.	4/4.
50766	22589	91771	41536
8/8-ban	4/4.	8/8.	4/4.
12680	36051	27137	4274
4/4.	8/8.	4/4.	8/8.
79869	27131	53955	41543
8/8.	4/4.	8/8.	4/4.
13243	34645	65124	11970
4/4.	8/8.	8/8.	4/4.
37368	27148	92648	36053
8/8.	4/4.	8/8.	8/8.
20098	65119	41546	93665
4/4.	8/8.	4/4.	8/8.
8796	99367	36070	98512
8/8.	4/4.	8/8.	4/4.

A felosztható darabokból negyed és nyolczad sorsjegyek egyenként kaphatók.

A hatodik osztály főnyereménye legkedvezőbb esetben:

1.000,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

Főnyeremény 70,000 korona.

Huzás már holnapután

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, június 9.

Déltőzsde. Buzakinálat nagy, vételkedv csekély. Szilárd iránzat mellett 22,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonaneműek kevés forgalom mellett értendők, tengeri szilárdabb. Időjárás szép és meleg.

Zarul 12 órakor.

Buza júniusra	7.40—7.45
Buza októberre	8.—8.01
Rozs októberre	7.07—7.09
Zab októberre	5.11—5.12
Tengeri júliusra	5.70—5.71
Tengeri 1901. májusra	4.95—4.96
Repcze augusztusra	12.90—13.—

Zarul 4 órakor

Buza júniusra	7.34—7.40
Buza októberre	7.98—7.99
Rozs októberre	7.04—7.05
Zab októberre	5.71—5.72
Tengeri júliusra	5.12—5.14
Tengeri 1901. májusra	—
Repcze augusztusra	—

Zarul 4 órakor

Oszták hitelrészvény	706.25
Magyar hitelrészvény	714.50
Leszámítóbauk részvény	477.—
Rima-Muranyi vasúti részvény	554.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	662.50
Közúti vasút	803.—
Városi villamos vasút részvény	316.—

S z e s z ü z i e t.

— Június 9. —

Ma jegyzéseink: Keszárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Június 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 94.—96.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 98.—100.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 98.—100.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 98.—100.— fillig. Sertésienszám: Június hó 6-án volt készlet 43960 darab, június hó 7-én felhajtott 318 darab, június hó 7-én elszállított 694 darab, június hó 8-án maradt készletben 43584 darab. Üzlet: Csöndes.

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1900. évi június hó 10-én:

Déltűn 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

SELY ROGÉ

villamos ballettánczosnó mutatványai.

EZT MEGELŐZI:

Az árendás zsidó.

Eredeti népszimű dalokkal, tánczzal, 3 felvonásban. Irta: Klárné-Angyal Ilka. Zenéjét: Hegyi Gyula.

SZEMÉLYEK:

Blum Dávid	Fenyéri Mór.	Maslag Péli	Hegyessi Gy.
Száli, felesége	Bácsné.	Pataki István	Bács Károly.
Betti, leánya	Turhányi O.	László. fia	Ereczkőy K.
Idegen nő	Tájkerti B.	Smüle	Szadai F.
Vidos, halász	Czakó V.	Czigányfiú	Kley M.
Sáskáné	Tolnainé.	Hosszu István	Mezei Péter.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árákkal:

SELY ROGÉ

villamos ballettánczosnó mutatványai.

EZT MEGELŐZI:

A gésák.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Oven Hall. Zenéjét szerzette: Sidney Jones. Fordították Fáy J. Béla és Makay E.

SZEMÉLYEK:

Reginald	Ereczkőy K.	Aranyvirág	Turi Mariska
Cunningham	Gáthy K.	Julietta	Harmath J.
Grimsten	Hajnal D.	Teknő	Czakó V.
Vun-chi	Szadai F.	Lord Constans	Tolnainé.
Irmári márkli	Hegyessi Gy.	Molli Seamera	Felhő Rózsl.
Mimoza	Redei Szidi.	Katana	Boda F.

Kezdete 8 órakor.

S A R N O K.

Elvesztett élet.

Irtta: Hevesiné-Sikor Margit.

A szeptemberi nap még olyan melegen sült a földre, mint augusztus közepén és a vendégek a hűvös, árnyas helyeket keresték, szitták magukba az azonos levegőt. Még azok sem gondoltak a hazatérésre, csak Lovásznának nem volt maradása.

— Ugyan, az Isten áldjon meg, — kapta egy barna menyecske — minek sietsz? Miért kényeztetted az uradat? Hidd el, árt a férjnek egy kis szalmaözvegyesség, annál jobban vágyódnak utánunk.

— De már 3 hete, hogy magára hagytam a férjemet, — felelt a telt idomu, rózsás arcú menyecske — aztán mégis csak sajnálom a hivatalban győtri magát, míg én itt vagyok és az otthon olyan rideg, üres, ha nincs any a háznál . . .

— Oh, ne féj, talál ő kárpótlást magának a keserűsködött az előbbi asszonyka. — Csak lepedjen ő még egy keveset!

Lovászná a fejét rázta.

— Nem, nem maradok tovább. Mama sokkal jobban érzi már magát, semhogy nálam nélkülem ne lehetne még 4—5 napig, mire a papa jön, én meg megyek haza. Szegény kis apyemekeim is várnak már!

— És másnap délután csakugyan fenn ült a szívonaton, hogy visszarepüljön a meleg kis földi fészekbe.

Kényelmesen elhelyezkedett, hogy az unalmas, hosszú utat félig alva tegye meg és jól alkalmazkodással rövidítse meg annak hosszalmasságát.

Selyem ernyőjét, keztüjét, nagy fehér szalagját feldobta a hálóba, apró lábait kinyújtotta, miután a faközöld függönyöket ráhúzta, kupé ablakára, hogy a nap szemébe ne essen és puha, fehér kezeit az ölébe rakva, nyugta nagy, sötét szeméit, avval a komoly határozással, hogy bárki fia lépjen is a kocsiba, ő nem vesz arról tudomást, hanem a saját gondolatai társaságában marad hazáig.

Gondolatai pedig elég kellemesek voltak: a maga elé varázsolta képzeletben tömzsi, buta fiát, három szősz, szerény kis leányát, meg a férjét, azt a komoly, magas, hatalmas embert, aki csupa szív, csupa szeretet . . .

Nem írta meg, mikor érkezik, hadd örüljenek annál jobban, ha vératlanul lepi meg a kocsit.

Lebonyt szempillái mögött egyik kedves emlék a vonat után rajzolgatta magának, miután a vonat szédítő sebességgel robogott tovább a hegyen-völgyön, alagutakon és hidakon keresztül.

— Egy állomásnál mámorosan emelte fel a fejét, meg nézte a szempilláit, de lustán lecsukta őket is, mintha a sürgő-forgó emberek zajos világában éppen nem érdekelné.

Egyik állomásnál hallotta is, hogy valaki megszólalt az ő kocsijába és valamelyik sarokban megszólalt, de aztán nem törődött vele tovább.

— Ugyan, a féltalomban érezte, hogy selyem zsebdoje kicsuszlik a kezéből; lehajolt hát, hogy meglássa, de ugyanakkor a szemközti ülésen megmozdult valaki és megelőzve őt, néma hajlással nyújtotta át a piczi zsebkendőjét. Tekintetük találkozott. Az asszony elsápadt pillanatra és megdöbbenve kapta hátra a fejét, míg a férfi sovány, halavány arcán szemnyó, szelid mosoly játszadozott.

— Csak nem ijed meg tőlem? — kérdezte a férfi, de a nő csak a fejét fordította a férfi felé, de a férfi csak a fejét fordította a nő felé.

— Hirtelenében nem ismertem fel, — mondta a férfi, — de az asszony.

— Én kegyedet az első pillantásra felismertem, — felelt a férfi mély, elnyomott hangon, — hisz ugyanolyan üde, szép és fiatal, mint akkor . . . régen! . . . Mikor még — jobban ismertük egymást!

— Az asszony zavartan fordította a fejét a férfi felé, de aztán hamar összeszedte magát, — Nem lett volna asszony, ha a szépségére a társaságára mondott bók jól nem esett volna neki, félve a komoly, még nem érzélgős tekintetétől, tréfára igyekezett fordítani a dolgot.

— Mintha bizony száz esztendeje nem lát-

tuk volna egymást, éppen úgy beszél, pedig csak egy pár röpke év az egész . . .

— Tizenkét esztendő, nagyságos asszonyom. Igaz, hogy a költő szavai szerint: „Percz az a boldogságnak, de maró bánatnak örök“. — És kegyednek a boldogság kinevet a szeméből, az egész bájos megjelenéséből és ki sem mondhatom, milyen jól esik ezt látnom!

A fiatal asszony csodálkozva, szinte hitetlenül nézett rá és tágra nyílt szemeivel keresve a gunyt, a keserüset a férfi hangjában; de annak nyoma sem volt ott. Inkább türelmes megadás, kiapadhatatlan szeretet volt ott, mint káros bosszúvágy.

Meghatva, önkénytelenül odanyújtotta kis kezét:

— Maga csak mindig a régi; az a jó fiu, aki akkor volt, amikor együtt labdázunk a Máli néni udvarán . . .

— Messze vagyok attól! — felelt a férfi erőltetett tréfájával. — Nézze kopaszodó, ősz fejemet, beesett arcomat, megaggott szívemet . . . Eh, de miféle haszontalan lamentálás ez! . . . Beszéljünk egyébről . . .

Lovászná önkénytelenül odatekintett a lehajtott fejre és szívét az önvád mardosta, mikor azt a sok fehér szálat meglátta benne. Bizony, Teleky Gábor nem harminczöt éves férfinak látszott, hanem mégegyszer anyyinak.

— Ezt mind te tetted! — sugta bűnbánóan a szíve, — mind te tetted!

— Messzire utazik? — kérdezte elfogult hangon, hogy a kínos csendet megtörje.

— Nem, csak a szomszéd városkába. Egy csekély kis hivatalra aspirálok . . . kilátásban van, hogy megnyerjem.

— Egy csekély kis hivatal! — visszhangzott az asszony fülében.

Hisz Teleky Gábor gazdag fiu volt, apja 50.000 korona vagyonát fiára hagyta, azzal a kikötéssel, hogy a vagyon haszonélvezete az özvegyé, míg az él. Az özvegy férjhez ment egy sokkal fiatalabb férfihoz, de néhány év előtt elhalt.

— Hova lett a vagyon? — kérdezte szinte öntudatlanul.

Teleky homlokára sötét árny borult és komoran legyintett egyet a kezével.

— Nincs. Elvesztett.

— Hogyan? Sikertelen spekulációk? Keserű fájdalom cikázott keresztül a férfi arcán.

— Nem! — felelt lassu, bánatos hangon.

— Hisz kegyed tudja, édes anyam engem soha sem szeretett . . . soha . . . Arvább voltam az anyátlan árvánál . . . De mostoha apámat nagyon szerette . . . és . . . és rá írta az egész vagyont . . .

— A maga vagyonát? De hisz az nem lehetséges!

— De megtörtént. Azt mondták, elment a vagyon az én neveltetésemre, stb. Elég az hozzá, hogy szegény ember vagyok.

— De megtámadhatja az anyja végrendeletét. Pörölhet és biztosan megnyerné, hisz napnál világosabb az igazsága . . .

— Nem, nem teszem, szegény édes anyám nevét nem hurcolom meg semmi vagyonáért.

— De mikor igazságtalan volt saját gyermeke iránt. Nem szerette, koldussá tette . . .

— Mégis csak az anyám volt!

— Egy darabig szóltanul ültek egymással szemben. A férfi szomorú, fájdalmas gondolatok sulya alatt hajította le a fejét. Az asszony nyomban odanézett és nagy szájalom fogta el a szívét.

— Milyen nemes lélek, gondolta és milyen szerencsétlen. Anyja durván, gorombán bánt vele mindig, mintha halálos ellensége volna; — pedig a fiu legforróbb gyermekei szeretettel ragaszkodott hozzá, — ideálja pedig, akit gyermekkorától az első szerelem szűz hevével férfikora teljéig rajongva szeretett, — megcsalta, otthagya.

— Mért nem nősül meg — ? kérdezte féltelén habozással.

— Hisz megnősültem már néhány év előtt, — felelt az, a fejét felemelve.

— Igazán? — kérdezte az asszony örömteljes meglepetéssel. — Es kit vett el?

— Azt, a kit kegyed ajánlott egy alkalommal, mikor . . . évek mulva — újra összehozott a véletlen bennünket. Hisz tudja, valami fanatikus hit volt bennem gyermekkorom óta, amelyel azt hittem, mindent meg kell ten-

nem, amit kegyed mond, mert a szava kedves, szent volt előttem mindig . . . Azt hittem, annak áldást kell hoznia rám.

— És átkot hozott! — gondolta magában a fiatal asszony elsorult szívvel.

— Kit is ajánlottam? — kérdezte fennszóval, a saját feledékenységén pirulva.

— Lám, már el is felejtette, — sóhajtott Gábor, fáradtan mosolyogva. — Egy szegény, kedves, árva kis leányt, aki a világba tehetetlenül ki volt vetve, senkije sem volt, ki szeresse. Es mikor az élet kemény, göröngyös útján találkozott egy kétségbeesett emberrel, a kit hite, életkedve, minden reménye elbogyott, aki nem akart többé hinni a szépen, jobban igazban és erős vágyat érzett magában arra, hogy eldobja azt a kínos terhet, amit életnek nevezünk, akkor megfogta ennek a szerencsétlen embernek a kezét és édes szóval vigasztalta összetört lelkét, kötözgette az égő sebeket, melyeket az a sorsával való küzdelemben kapott és vágyteli szeretettel nézett fel arra, akivel a sors, a saját édes anyja, első és egyetlen szerelme olyan mostohán bánt el . . . Kárpótolni akarta azt a férfit a mult összes szenvedéseieért . . . szegény kis Boros Mariska . . .

Mintha édes-bus emlékekbe merült volna a szíve, elhallgatott, míg szemei végtelen fáradtság kifejezésével tekintettek ki a messze kéklő távolba.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Junius 10. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Szentháromság vasárnap. — Protestáns naptár: Szentháromságvasárnap. — Görög-keleti naptár (május 28.): Pünkösöd vasárnap. — A nap kél 3 óra 48 perczkor, nyugszik 7 óra 39 perczkor. — A hold kél 5 óra 5 perczkor, nyugszik 1 óra 44 perczkor.

Junius 11. Hétfő. Róm. kath. naptár: Barnabás apát. — Protestáns naptár: Barnabás apát. — Görög-keleti naptár (május 29.): Pünkösöd hétfő. — A nap kél 3 óra 47 perczkor, nyugszik 7 óra 40 perczkor. — A hold kél 6 óra 8 perczkor, nyugszik 2 óra 20 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 759.5 milliméter, délután 2 órakor 710.3 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 17.7$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 25.7$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 3, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz, hőemelkedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Junius 10. A „Neptun“ marosföldi részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor (Neptun-fürdőépület) — Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola ifjúsági segélyező-egyesületének közgyűlése déli 12 órakor.

Junius 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Junius 17. Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — A csanádmegyei gazdasági egyesület gyűlése délelőtt 10 órakor Battonyán.

Junius 18. Körjegyzőválasztás Krokán.

Junius 19. Körorvosválasztás Kis-Peregén.

Junius 29. Lóverseny Kisjenőn.

IDEGENEK ARADON.

— Junius 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Putzer Sámuel utazó Bécs. — Zinner Bernát utazó Bécs. — Lustig Béla utazó Budapest. — Ernfeld Ernő kereskedő Temesvár. — Gerő Árpád utazó Budapest. — Pecurari J. főhadnagy Bisztrich. — Dr. Ersfest Mór ügyvéd Temesvár. — Feldbauer Henrik utazó Bécs. — Klein Ignác utazó Bécs. — Hofman Jenő utazó Budapest. — Geiringer Alfréd utazó München. — Losonczy Árpád magánzó Kassa.

Vass szálloda. Subajda N. irnok Kurtics. — Baron Mór utazó Budapest. — Schneider H. utazó Bécs. — Levin Jakab utazó Bécs. — Dr. König N. ügyvéd. — Dr. Bonts Gyula kir. közjegyző V.-Hunyad. — Vizkeleti Vincze magánzó Temesvár. — Kállay Gyula főszolgabíró Ternova. — Kohn József utazó Bécs. — Klein Márton házaló Nagyvárad. — Glück József kereskedő Budapest.

Központi szálloda. Cziepernofsky Ferencz igazgató Budapest. — Kasenszky Árpád czéggjegyző Budapest. — Cziffra Károly hivatalnok Soprony. — Dr. Weiner Zsigmond albiró Körösbánya. — Kohn Sándor gazdász. — Klein Herman utazó Temesvár. — Schenk Mihály utazó Győr. — Mahner Benő utazó Bécs. — Brach Zsigmond utazó Bécs.

NYILTTÉR.*

Dr. Tamasdán Livius ügyvédi irodáját

megnyitotta

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz. a.

Alólirott főügynökségnél, egy a bizto-
sítási szakma irodái teendőiben teljesen
jártas

tisztviselő,

ugysinté

egy gyakornok

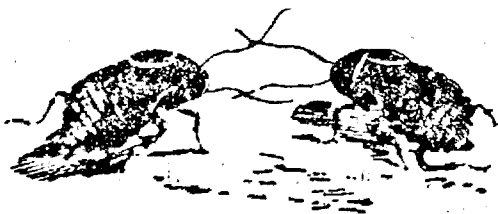
felvételnek.

Ajánlatok felszerelve e hó 15-ig
személyesen délután 3—4 óra között nyuj-
tandók be.

A trieszti ált. bizt. társaság
főügynöksége.

240

Pusztuljanak a muszkák!

svábok, poloskák, bolhák, legyek, szunyogok,
stb., mert mindnyájan legnagyobb házi el-
lenségünket képezik.

Ajánljuk fenti férgek biztos kiirtására
csalhatatlan hatásu

dalmáciai

rovarporainkat

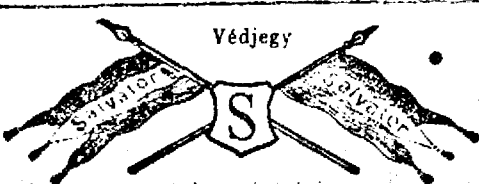
(jobb mint bármi másféle,)

melyeket 30, 50, 80, filléres és 1 korona
50 filléres eredeti, s zárszallagokkal ellá-
tott dobozokban árusítunk.

VOJTEK és WEISZ

gyógyáru és illatszerüzlete Aradon.

A legbiztosabb hatásu molypusztító
is nálunk kapható.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kítűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diatetikus ital.
számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pozsga, máj- és vese-
izgatási tünetekben vagy húgy-
savas vesekövek és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerlátekban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

1212

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű
zönség és t. vendégeim szives figyel-

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel kész-
különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, mint
platin, brom, brom-platin, albumin, matt
és fényes celloidin stb. papirokon kis kép-
től egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és
pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és
a kedvességéről elősmert gyermek pillanat-
fölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszá-
tott árak:

- 1 életnagyságu nagyított mellkép 30
- 6 darab mignon-fénykép 4
- 6 darab vizit-fénykép 6

minden más nagyságnál az eddiginél
kal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb körek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Miksa-
palota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Kleinscheg-Élysée

a Sajjabbé Beszögő

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. június 9.

Magyar aranyjárdék 4%	32.75
Magyar koronajárdék 4%	32.75
Magyar arany 4 1/2%	32.75
Magyar ezüst 4 1/2%	32.75
Magyar keleti vasut	32.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	32.75
Magyar italmegváltási kötvény	32.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	32.75
Magyar nyerebménysorsjegy kölcsön	32.75
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	32.75
Osztrák papírjárdék	32.75
Osztrák járdék ezüst	32.75
Osztrák járdék arany	32.75
Koronajárdék	32.75
1860-iki államsorsjegyek	32.75
Osztrák-magyar bankrészevény	32.75
Magyar hitelbank részevény	32.75
Osztrák hitelindezet részevény	32.75
Osztrák-magyar államvasut	32.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	32.75
Német birodalmi márká	32.75
London	32.75
Páris	32.75

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkező:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 5.10
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 5.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 5.10
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 5.10
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 5.10
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 5.10
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.35
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 6.35
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 6.35
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 6.35
Radnág este 6.35	Személyvonat este 6.35
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 6.35
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 6.20
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 6.20
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 6.20
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 6.45
Személyvonat délután 4.25	Vegyesvonat este 6.45
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg. 6.25
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 6.25
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.25

Nélkülözhetlen bazi gyógyszer!
Törvényesen bej. védjegy.

ELSA-FLUID

(Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva)

mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb betegségnél. Így: láz, szurás, szaglás, közhűség, reuma, köhögés, nátha, gyomorba, hasmenés, mell-, fej- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szembaj stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 48 üveg 16 korona. — Bermentve küldi utánvetel vagy a pénz előzetes beküldése az után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ
gyógyszertára a „Szent Háromsághoz.” Stubica 135. (Zacrab m.)

ELSA-FLUID
páratlan csodás hatása. ezerszer kipróbált

FELLER-féle

ELSA-FLUID

(Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva)

mely segít külsőleg és belsőleg a legtöbb betegségnél. Így: láz, szurás, szaglás, közhűség, reuma, köhögés, nátha, gyomorba, hasmenés, mell-, fej- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szembaj stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 5 kor., 24 üveg 8.60 kor., 48 üveg 16 korona. — Bermentve küldi utánvetel vagy a pénz előzetes beküldése az után az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ
gyógyszertára a „Szent Háromsághoz.” Stubica 135. (Zacrab m.)

FELLER-féle

Rebarbara-pilulák

az „ELSA” védjeggyel.

Biztosan és fájdalom nélkül hatnak rossz emésztésnél, gyomornyomásnál, fekélyeknél, fekélyeknél, verszegényesnél, sargaságnál stb. betegségnek. 1 tükercs (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bermentve.

Főraktárak Budapesten: Torók József Király-utca 12. sz. és Zoltán Béla N. korona-u. 23. gyógyszertárakban.

Bámulatos gyógyeredmények!

HACKER S. EDE, ARAD,
IRODA: JÓZSEF-FŐHERCEG-UT 16.

ajánl:

kiválóan megbízhatóan kötő
portlandi és román
cementet

legjobb minőségű
fagyapotot,
tojás és gyümölcskereskedők részére.

gyári árak mellett.

Hidegvizgyógyfürdő

ARADON, Zrinyi-utca 5. szám.

Alapított 1892-ben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kényelmesen berendezett

fürdőm reggeli 5 órától esteli 8 óráig
a n. é. közönség rendezésére áll.

A hidegvizgyógymód minden neme (Kneipp-féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető.

Havi bérlet 30 jegy 12 frt.

Külön berendezett, kitűnő hatása

orosz-gőzfürdő

egyszeri használat 1 korona.

meleg kádfürdőkkel is rendelkezem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Posch Károly.

csődtömegeladási hirdetmény.

b. Id. Roth Bernát gyulibejegyzett kereskedő csődtömegeladása 1900. évi június hó 14. sz. a. kelt határidővel, a csődtömegbe tartozó és Gyuliczán a vb. és raktári helyiségeiben tartott, a csődtömegbe tartozó felvett 4575 kor. állér becsértékű árucikkek és állványok, 4 szobában tartott, különféle jókarban tartott, a Gyulicza központi számú ház udvarán tartott 60 db. szilva cefre készítésére használható kávé udvaron levő nagyobb méretű épületek, egy kőszekrény, egy hintó, as- és egy fatengelyű kőgöngyölő egy kis kőgöngyölő és mintegy 50 szekér trágya ingóságok ajánlatos utján, a legtöbbet megadni fognak.

Az ajánlatok, az összes leltári ingóságokra tehető, a szabályszerűleg kiállított és lepecsételve, a csődtömegérték 10%-nak megadott bányapénzzel ellátva, 1900. évi június hó 18. délelőtti óráig alólirott csődtömegeladónknál M. Radnán, 213. szám alatt nyújthatók be, s június hó 21-én d. u. 3 óráig fognak a csődválasztmány által dr. Mandl Vilmos asztmánya által iro-

dájában (Arad, Salacz Gyula-utca 6. sz. a.) felbontani s a szóbeli árverés folytatni, a mennyiben a csődválasztmány a beadott ajánlatok egyikét sem fogadja el.

A csődválasztmány a leltárba felvett ingók mennyisége és minőségéért nem szavatol s fentartja magának a jogot, hogy esetleg a legkedvezőbb ajánlatot sem fogadhatja el, hanem újabb ajánlatot, hirdessen, vagy a csődtömegnek más módon való értékesítését határozhassa el, mi felett 24 óra alatt határozni fog.

Vevő köteles a vételért 48 óra alatt lefizetni s a megvett ingókat Gyuliczán, alólirott csődtömeggondnoktól átvenni, azokat saját költségén és veszélyére elszállítani, valamint a vételi ügylet után kiszabandó illetéket viselni.

A csődtömeg eladása naponként d. e. 9 órától déli 12 óráig, d. u. 3-tól 6 óráig alólirott csődtömeggondnok irodájában M. Radnán tekinthető meg, az eladandó ingók pedig alólirott csődtömeggondnok közbenjöttével Gyuliczán a helyszínén (vasuti állomás Tótvárad) folyó évi június hó 13., 14. és 16-ik napjain mindenkor d. e. 9 órától d. u. fél 6 óráig szemlélhetők meg.

Kelt M. Radnán, 1900. évi június hóban.

Bartos Gusztáv,
ügyvéd
b. Id. Roth Bernát gyulibejegyzett kereskedő csődtömeggondnok.

Margit-Créme.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan, vegy- tiszta és zairmentes készítmény a.....

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde bájos arciszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen
gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.
Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.
Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Rosenblüh K. és Társa

Arad, Szabadság-tér 19. sz.

Nyári idényre ajánljuk re-
mek választékainkat:

Könnyű ruhakelmékből. * * *
Most divatos angol vásznakból
minden színben. * * * * *
Pompás batistok, cretonok és
zephyrekből. * * * * *
Napernyők és fürdőruhákbl még
a régi olcsó árakat számítva. *

Iglófüred

Klimatikus gyógyhely, vizgyógyintézet.

Nyaraló telep.

Vasuti állomás Igló. (Kassa-Oder-
vasúti) Szepesmegyében, 540 méter
magasságban a tenger színe felett,
egy kiterjedésű fenyvesek közepette,
szép sötétnyokkal. Tükör-, kád- és
nyófürdők. Villanyos masszázs. Kiválóan
célmas gyógyhely idegyengesség, légző-
szervek bántalmában szenvedőknek, ud-
várszere.

Jó konyha, mérsékelt árak, son-
nara, olvasó-terem, Lawn-Tennis.

Fürdőévad május 15-től szeptember végéig.
16- és 21-órás fürdőtételek árak.
Fürdőorvos: Neubauer La-
jos. Posta és távirat-állomás helyben. Ut-
azás Budapest-Kassa-Igló vagy Budapest-
Igló. Prospektusokkal szolgálunk.

a furdőigazgatóság Iglófüred.

Traunau Község előjáróságától.

1895-1900. kig. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Traunau község régi köz-
színházának lebontása, s an-
nak helyüli fölépítése Temes-
vármegye teleptörvényhatósági
hatóságának 1900. évi 21-
sz. 21451. sz. számú be-
számlázata alapján 15452 ko-
póna 72 fillér költséggel jó-
vágyattatván; ezen mun-
katok átadására zárt írásbeli
ajánlatokkal egybekötött nyil-
vántartásos árlejtés hirdettetik.

Az árlejtés megtartásának
előidejéül 1900. évi június hó
10-énak d. é. 10 órája Traunau
község-házához kitűzetik, melyre
az érdekeltek állalkozók ezennel meghi-
nyeznek.

A zárt írásbeli ajánlatok
a zárt árlejtés pénzzel együtt, egy-
ütt az árlejtést megelőző-
leg a községi előjáróságnál
be kell nyújtandók be, mivel később
nem fogadják az új ajánlat el-
fogadatik.

A zárt ajánlatokban az,
a vállalkozó a tervet,
a költségvetést, s a képviselő-
ség által elrendelt föltéte-
leket ismeri és azoknak ma-
gánálveti, ben kell hogy fog-
adják.

A zárt ajánlatok az árlej-
tési napján fognak felbontatni.
A terv és költségvetés, va-
gy a föltételek a község-
házán bármikor betekinthe-
tők. Traunau, 1900. évi június
10-án.

Lajos Andrée Henrik,
vezető. bíró.

Csipkefüggöny tisztító gyár.

Alapított 1858 évben.

Müller J. és Fia

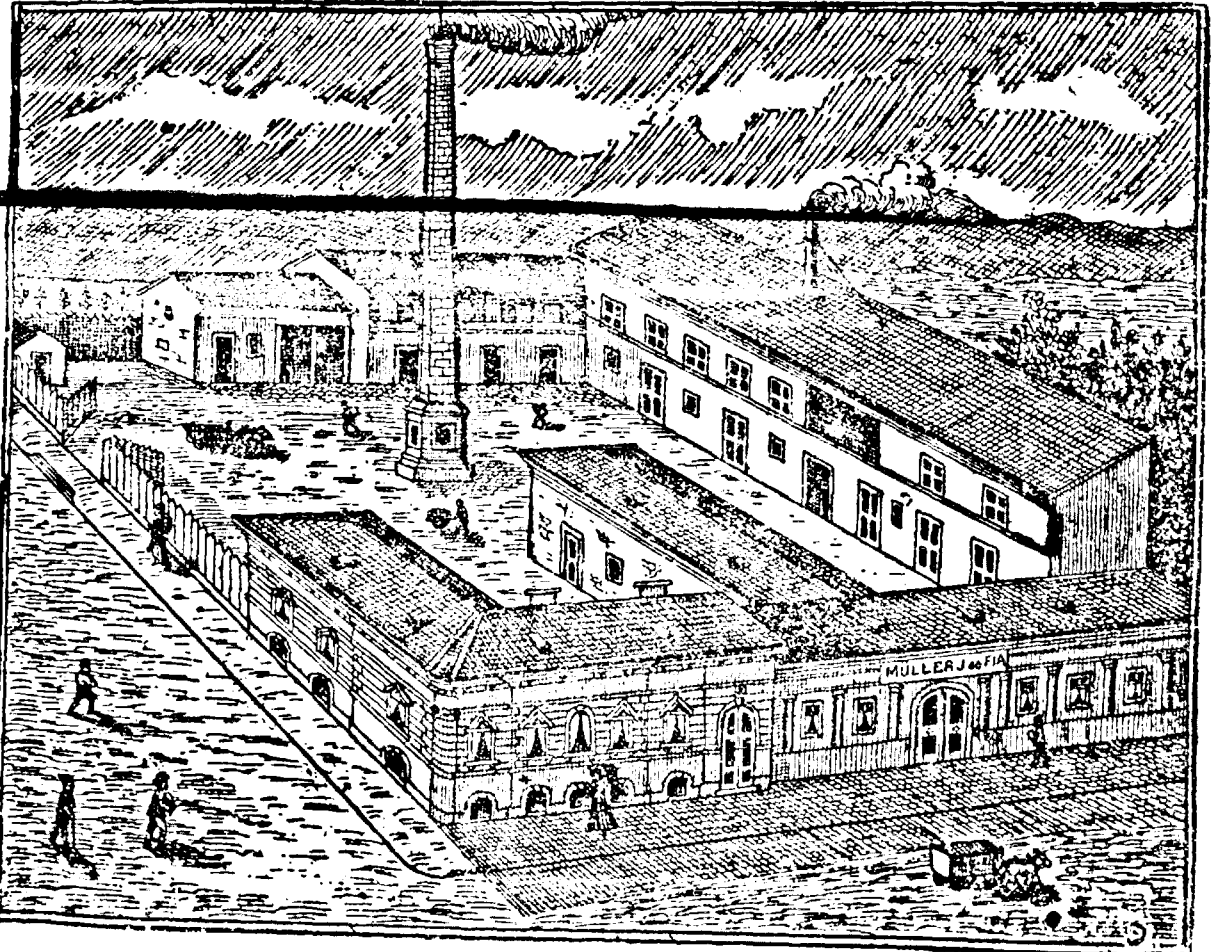
mű-selyemfestő és vegytisztító gyára ARADON.

Fő-üzlet: Andrassy-tér 20. Fiók-üzletek: Asztalos Sándor-utca 2-3., Forray-utca 4. sz.

Brassó, Gyulafehérvár, Déva.

Bátrak vagyunk a nagyérdemű közönség szives figyelmét 1858. óta fennálló gőzerőre berendezett
mű-selyemfestő és vegyszeti tisztító intézetünkre

felhívni, melyet a még hiányos gépezetekkel felszerelve, a legmesszebb menő igényeknek is megfelelünk
s a versenyt bármely bel- vagy külföldi hason intézettel úgy elkészítés, mint olcsó ár tekintetében felvesszük.

Női ruha tisztító gyár.

Férfi ruha tisztító gyár.

Az alföld ezen legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő ruhafestő és vegytisztító gyárában
mindennemű férfi- és gyermek öltönyök, felöltök, női selyem-, gyapot- és karton-ruhák, himzé-
sek, csipkék, nyakkendők, keztyűk, függönyök, asztal- és ágyterítők, szőnyegek, szállagok, harisnyák stb.

egészben, minden bontás nélkül

vegyileg tisztítottatnak és festetnek.

Csipke-függönyök gondosan tisztítottatnak és minden divat-színben festetnek. 1818
A nagyérdemű közönség szives bizalmát mint eddig, továbbra is kéri, kiváló tisztelettel

MÜLLER J. és FIA.

Arjegyzékkel készséggel szolgálunk. Postaküldemény pontosan és gondosan eszközöltetik.

Ruhafestő gyár.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége.

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő készleteit, „Millenium“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

melyek főelőnyei: **préselt aczélemez-állvány, tégelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatlan szerkezet,**

továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resincai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3½ és 4 lóerejű **gőzcséplő-készleteit**. Sack-rendszerű, aczelöntésű ekéfével ellátott **ekéit**, „Boni“-féle **kéttengelyű eketalyigait járgányos cséplő-készleteit, szecs kavágóit** és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Figyelmeztetés! Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt. meghatalmazásokat 1. évi január 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csak azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közhírség tévutra vezetlessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben eljár, írásbeli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

217

A magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett „apáca“-védőjeggyel van ellátva. Földmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbaüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatásu. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcsöt egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, utjabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátüveg bérmentesen 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, nygynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,

Prograda, Pragerhof felé, a Déli vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házában tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény bünteti.

- London, Dundee, Kopenhága, Zürichen, Bern, Milánó, A. Bertolini, Kalmo, Sevriço, Apot. Lejonok, Nantes, Pharmacie C. Fredet, Nápoly, Palermo, Páris, Pharmacie Française, 1 & 8, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois, Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlínico, Boursix, Pharmacie F. Gerrath, Sarajewo, Szeged, Temesvár, Kriess, Valence, Vienne, Bécs.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.

Csak ezzel a törvényes, bejegyzett védőjeggyel valódi.
LONDON, Chief Office S. W. 48 Brixton Road.
Főraktárak: Hermann, Angol India, Agen. Zágráb, Algier, Amsterdam, E. Sanders, Rokin 8, Basel, Seb. János gyógyszerár, W. Kratz, Belgrad, Nikola A. Delini, gyógyszerár Mihály fejedelemhez, Központi raktár Szerbia részére.
Berlin, C. Bologna, Braxelles, Pharmacie Ch. Delnere & Co. Budapest, Torok J. Dr. Egger L. és J. Csikó, Csikó A. H., Noris, Debrece, Kich, Luxemburg, Schmidt P. Gyógyszerár.

Subló gyógyfürdő.

Szénsavas vasas (pezsgő) és mór fürdők. Vasas források felüsdusak szénsavban.

Ivó, fürdő és területi gyógymód.

Kitűnő sikere verszegénység, súlyos betegségek, testi és szellemi túleröltetés után, különösen pedig női bajoknál.

Pormentes védett fekvés (556 m.) Kiterjedt fenyveserdők között, nyelmes lakások és kitűnő ellátás, mérsékelt árakkal.

Állandó fürdőorvos: dr. PLATZER SÁNDOR volt egyet. klinikai tanársegéd, budapesti sebgyógyász. A vendéglő

Kolacszkofszky J.

Pósta- és távirtda állomás (Sublófürdő). Zónajegyek. — Élő- és szilárdon tetemes árkedvezmény, lakás, fürdők és étkezésné

Az ásványvíz (Amália-forrás) friss töltésben kapható a forráskezelőségénél és minden nagyobb ásványvízkereskedésben.

Képes prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

1833

az uradalmi fürdőgondnokság Sublófürdő (Szepes-megye)

Nb. Az ásványvízeladásra előrusítók kerestetnek.

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a legcélszerűbb és legjobb a

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr. postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr. 208

Gyógyszertár a Nádorhoz,

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Aradi ipar- és népbank.

Ekszer-zálogos

Árverési hirdetmény.

1900. évi június hó 26-án d. e. 9 órakor az ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1899 márczius hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnal pénzfizetés mellett fognak elárvereztetni u. m.:

16087	16525	16623	16651	17446	18173	18250	18278	1847		
18837	19192	19264	19958	624	814	1111	1294	1306	150	
1564	1595	1680	1681	1851	1944	2428	2535	2791	3078	30
3157	3351	3388	3398	3422	3552	3559	3982	4134	4145	423
4259	4381	4483	4549	4565	4698	4701	4749	4769	4798	481
4881	4885	4888	4920	4930	4937	4969	4981	5075	5145	51
5372	5387	5481	5492	5716	5749	5808	5810	6036	6067	61
6109	6197	6340	6390	6394	6397	6399	6436	6443	6446	64
6474	6499	6502	6553	és 6581,	mely árveréshez a venni szánt					

Arad, 1900. évi június hó 9-én.

Az igazgató

Figyelembe!!

Fonciére

Pesti bizt. intézet

Alapítást 1864-ben.

Előford minden néven nevezendő

Legbiztosabbat legbiztosabb feltételek és legolcsóbb díjakkal mellett.

P. o. egy hónap, bankár, kereskedő, stb. 10000. — Korona halálesetért

6 kor. és 10000. — Kor. rokantsági bészeg után évente úszószék

13 kor. 50 fill. azot, többéves biztosítások és nyomatványok

menny nyújtatik. Felvilágosítások és igazgatóság iradát

készítéssel, díjmentesen az igazgatóság V. Sas-utca

helyiségében Budapest V. Sas-utca

10. számánál az intézet összes

képviseletét kaphatják.

Alkalmi eladás.

Egy négy emeletes, legújabb rendszerű henger malom,

Compound gőzgép, 3 körben kigyózó vizeső katlannal, több termény- és liszraktárral, Romániában feloszlás miatt előnyös feltételek mellett eladó. Jelenlegi termelőképeség naponta 25.000 kilogramm (mely azonban fokozható. Előnyös fekvés. Dunarakpart és vasuti állomás helyben. Felvilágosítást Jon Stefani malom tervező és volt malomigazgató nyujt. Bucarest Strada Doamnei 11.

Kapruczai körjegyzőtől.

1892-1900.

Pályázati hirdetmény.

Meghívotnak mindazok, a kik Kaprucza község székhelyén megüresedett körszülésznői állást elnyerni óhajtják, hogy kérelmükkel ellátott pályázatuk kérvényüket aláírotthoz legkorábban f. év és hó 30-áig nyújtsák be.

A körszülésznő javadalmazása évi 100 korona fizetés, 80 napos nappali, 2 korona éjjeli felügyeleti díj.

Kaprucza, 1900. június 7-én

Totterer János,
körjegyző.

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak
1900. évi június 12-én,
ingóságok
1900. évi június 13-án,

dél előtt 8 órakor a tekintetes város kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1900. márczius hóban esedékes zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogozási határidejük meg nem hosszabbítottak, legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

1832 **Weisz Dávid.**

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világíró

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és uduvá teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-zappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kifűző és valódi **Epe-zappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség
gyógyítására **ezrek mennek Karlsbadba** holott ezt a célt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA
használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.
Egy üveg ára 1 forint 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 forint 6 kr.

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:
ROZSNYAY MÁTVÁS gyógytárában **Arad, Szabadság-tér.**
Budapesten: **Török József és dr. Egger Leo „Nádor”** gyógyszertárában, valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

Váltóláz és hideglelés ellen
legbiztosabb és legkellemetesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle Chininezukorka és Chininesokoládé**

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pálya díjjal koszorúzott. Értékellen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosán Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség, vérszegénység
és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay Vasaschinabora,**

mely saját termésként ménessi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 forint 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 forint 6 kr.

VALLALAT SZIKVIZGYÁRAK TELJES BERENDEZÉSÉRE

D. WÄGNER és TÁRSAI

Egyesült gyárak

Mint Beteti Társaság

BUDAPEST.

GYÁR és IRODA: IX, TINÓDY-UTCA 3, a Gizella-malom mögött.

Fiók: **BÉCS.**
XVIII, Schopenhauerstrasse 45

TELEFON FOLYÉKONY SZÉNSÁV

STEFAN SZIKVIZ

SZÁMOS KÜNTETÉS

ÉGSZERTÉNYEK, SÖRKIMÉRŐ KÉSZÜLÉK és PINCZEFELSZERELÉSI GYÁR

Hegyközségi közgyűlés.

Kuvin hegyközség szőlőbirtokosai

tisztelettel meghívotnak a folyó évi június hó 17-én d. e. 9 órakor Kuvin község tanácstermében megtartandó hegyközségi

közgyűlésre.

Tárgy:

1. 1899. évi számadások megvizsgálása és jóváhagyása.
2. Viharágyukkal való védekezés tárgyabani határozathozatal.

Kuvin, 1900. június hó 7-én.

Hász Sándor,
hegyközségi elnök.

1936

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádogos, csatornázás és vízvezeték házi berendező

ARAD.

Telephon: 333.

Üzlet:

Andrássy-tér 13. Minorita-épület.

Műhely:

Batthyányi-utca 32. (Saját ház.)

Telephon: 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű

háztartási jégszekrényekben,

vendéglősök, hentesek és mészárosok részére;

* * legujabb és legjobb szerkezetűek, melyek általam készítve, kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. * *

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Szép, üde és bájos arcot
csak az általános közkedveltségnek örvendő Kriván-féle

Benzoe Tej-Creme

használatával lehet elérni, melynek hatása bámulatos. Már két-három nap alatt szépít és üdít.

Eltünteti minden arciztálatlanságot és bőrkiütéseket. Az arcznak friss üdéséget és elragadó bájot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan, felelősség mellett ajánlatos.

Egy tégely Benzoe Tej-Creme 1 korona.
Egy doboz Hattyú-pouder (fehér, rózsás v. crem színben) 1 korona.

Főraktár: Vojtek és Weisz Arad és Török József Gyógyszertára Budapest.

A fenti készítmények törvényesen védve vannak, megrendelhetők mindig friss minőségben a készítő

KRIVÁN JÁNOS Gyógyszertárából Világoson.

Csak a világszereplő ábrázoló védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Csomagolás nem lesz számítva; 6 korona értékű rendelésnél frankó szállítás.

Mindennemű fogfájásnál legbiztosabban ható szer a Kriván-féle

UNIVERSAL-FOGCSEPPEK.

1 doboz használati utasítással 70 fillér. (35 kr.) Kapható minden gyógyszerárban.

Tek. Kriván János gyógyszerész urnak Világos.

Köszönetemet fejezem ki Önnek az általa feltalált és készített UNIVERSAL FOGCSEPPEKÉRT, melynek egyszeri használatától fogfájásom egy pár perc alatt végleg elállott. — Ugyanazért Ön által feltalált fogcseppeket fogfájásban szenvedőknek melegen ajánlom.

Kiváló tisztelettel

AKNAY ANDOR s. k.

NOVÁK K. s. k.

CSENGEY KÁLMÁN s. k.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

os. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító

kerületi gyógyszerész, Korneuburg Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst-, 30 dísz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diétetikai szer lovak, marhák és juhoknak. Kézel 50 év óta a legjobb istállóban használatban étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint a teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából. Egy doboz 1 korona 40 fillér. fél doboz 70 fillér. Valódi csak a fenti védjeggyel és kapható minden gyógyszerárban és droguakereskedésben. Főraktár:

Franz Joh. Kwizda

os. és kir. oszt.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

Valódi gyapju szövetek

1900. tavaszi és nyári idényre.

Egy vég 3.10 méter hosszú, teljes uralított nyakbát, nadrág és mellényre

6.50 Irt finom

7.50 Irt finomabb

8.50 Irt legfinomabb.

Tovább felülte, kabát és nadrág szövetek, valamint kiegészítő anyagok. — Megrendelésnél elegendő a mérték, szín és ár megadása. Meg nem felelő árut becsérélünk, vagy a pénzt vissza adjuk.

Weisz Jakab és Társa • posztó gyári raktár

Budapest, József-körút 31/a.

Fürdő-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy az

Árpád-téren levő

Vas-fürdőt

a mai napon átvettem és a n. é. közönség kényelmére egész ujonnan berendeztem márvány-kádakkal és zuhanyokkal.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem kiváló tisztelettel

Hoffmann Katicza, bérlő.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, idegyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezések, (higany, zink, ezüst, ólom).

2. Vérébaj (higany s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott sziv, fehérvérjés vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógyimód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 frt 25 kr.**, 15 jegy **15 frt.**

Belégző kamarák. (Inhalató) Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr.**, 15 jegy **9 frt.**

Hidegvíz-gyógyimód. Egyszeri használat **60 kr.**, 15 jegy **7 frt.**

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szivbajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Havi díj **10 frttól** feljebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

1795—1900. pm.

Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak az 1900. évre vonatkozó egyéneken kinti kivetése lajstromait az 1890. évi I. t.-cz. 23. szakasza értelmében hivatalomban a folyó hó 8-tól kezdődő 15 napi közszemlére kiteszem, s erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a kivetési lajstromokat a közszemlére kitével ideje alatt megtekinthetik, s az elleni felszólamlásaikat hozzám ugyanazon idő alatt benyújthatják.

Aradon, 1900. évi június hó 6-án.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

1802—1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad szab. kir. város törvényhatóságánál szervezendő bünyügyi osztályhoz egy 2800 kor. évi tiszti fizetéssel kapcsolatos alkaptányi és egy 1400 korona évi fizetéssel javadalmazott segédtszít állás betöltendő lévén, azokra ezenel pályázat nyitattik.

Az alkaptányi állásra azok pályázhatnak, a kik legalább is a jogi tanfolyam bevezését igazolják; a segédtszít állásra pedig azok, kik arra az 1890. évi I. t.-cz. 19. szakaszában előirt minősítéssel bírnak.

A pályázati kérvények hivatalomhoz, a folyó évi június hó 12-ig bezárólag benyújthatók.

Aradon, 1900. május hó 31-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

500 forintot fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használata mellett, üvege **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Örökösöl,** (E. Winkler) **Wien,** 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői **161** díjaztatnak. — Kapható **Aradon: Rozsnyay Máttyás** gyógyszerárában, Szabadság-tér. 2427

Felhivás.

Nagy-Zerind és vidéke fogyasztási szövetkezte fűszer, vas- és italmérsi üzletében, egy jó családból való, elemi iskolákat végzett, jó magaviseletű fiu, tanulólul felvétetik.

Felhivatnak azon szülék, kik gyermeküket ezen üzletbe felvétetni akarják, hogy levelükkel az elnökséget keressék fel, honnan kellő felvilágosítást foghatnak nyerni.

Nagy-Zerind, 1900. június 8.

1895

Az elnökség.

312—1900.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Minister urnak f. év május hó 26-án 14730—V.—2. sz. a. kelt rendelete alapján a Maros folyó medertisztítási munkáihoz szükséges 16 drb. különböző méretű kenderkötél, valamint a medertisztítási hajók, ladikok és a „Maros” nevű lakhajó javításához szükséges 173 drb. különböző méretű fenyő deszka és 14 drb. tölgyfa-gerenda. Ugyisint a kugorákhoz szükséges 3 drb. szilfatónk beszerzése engedélyeztetvén, ezek vállalati uton való szállításának biztosítása céljából, f. évi június hó 27-én d. e. 10 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében, (Arad, Rákóczy-utca 23. sz.) zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A kötélneműekre, valamint a faneműekre az ajánlatok külön-külön nyujtandók be.

A szállítandó kötélneműek és faanyagok méretei az ajánlati mintában foglaltatnak, a mely ajánlati minta és a részletes szállítási feltételek az alulirt hivatalban kiadatnak, vagy megkeresésre pósta utján is megküldetnek.

A faanyag vagy Aradon vétetik át az illető fatelepen, vagy Hosszuszónál a Maros parton, a szerint, a mint az ajánlat tételük. A kötélneműek Aradon vétetnek át.

A szállítás a szerződés megkötésétől számítandó 3 heti határidő alatt teljesítendő.

Arad, 1900. évi június hó 8-án.

1894

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Chronométer és mű-órás.

Egry L. és Társa

chronométer és mű-órás. Látszerész (Optiker.)

ARAD, Szabadság-tér 19. szám.

(Rosenblüh H. és Társa divatáru-üzlet mellett.)

Mindennemű órák. — Látszerészeti (opticker) cikkek.

Dusan berendezett

Schweiczi zsebóra-raktár

arany, ezüst, ezüst-tula, nickel és aczél órákban. Különlegességek: chronométer, chronográf, negyed- és perc-ütő és ébresztő (vecker) zsebórák, hordozható éjjeli-óri ellenőr (Wächter) órák.

A legújabb mintázatu fali-, inga- és álló-órák (egy évben egyszeri felhuzattal), ugyisint mindennemű disz, utazó irodai és ébresztő órák. Valamint torony, kastély laktanya, gyárak és telepek központi óráknak berendezését és azoknak javítását jótállással eszközöljük. — Tervek és költségvetések kívánatra bérmentesen.

Nálunk beszerzett, avagy javított órákért 3 évi jótállással kezesszünk!?!

EGRY L. és TÁRSA.

Orresiptetők

arany, ezüst, doublé, aluminium, teknősbéka, nickel, szarú, kaucsuk foglalattal, valamint a legújabb rendszerű foglalatt nélküli orcsiptetők. Ugyisint szemüvegek, (pápaszem), monokli, teknősbéka lordnyetek, minden minőségbeni ragy raktár, barométer, higrométer, ternométer minden formában és minőségben. Rendkívüli pontosságú orvosi hőmérők fürdőhőmérő, sűrűségmérő, tej, ecet, lug, fagyalt és minden más folyadék mérője.

Hitelesített szeszmérők, bor, must, pálinka-mérők, stb.

Javításokat pontosan eszközölünk, meglepő olcsó árak mellett.

EGRY L. és TÁRSA

chronométer és mű-órás. Látszerész (Optiker.)

Arad, Szabadság-tér 19. szám. — (Rosenblüh H. és társa divatáru-üzlete mellett.)

— Vidéki megrendeléseket postafordultával eszközölünk. —

Látszerész (optikus.)

≡ A brassói portland-czement-gyár ≡

ajánlja legkitünőbb

Portland-czementjét,

felelősség mellett, folyton egyenlő és teljesen megbizható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a

legolcsóbb árban. 1829

Aradon kapható: **KARÁTSYNYI ANTAL** urnál.

özv. Schwemmer Emánuelné

Aradon, Hunyadi-utca 1. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy dús választéku

rőfös- és divatárú üzletében

mindenféle legdivatosabb ruhakelmék, vásznak, chiffonok, delainek, fekete angol szövetek, minden színbeni selymek, férfi kelmék, asztalneműek, damaszt-terítők, perzsiái imitált szőnyegek, stb. stb., továbbá nagy választéku raktár: férfi kalap, cipő és ingek, gallérok, nyakkendők, nap- és esőernyők, szalmakalapok, sapkák, nemkülönböztetve női kabátok és gallérok igen kedvező árak mellett áruba bocsáttatnak, u. m.

1 férfi kalap, finom	80 krtól 2 frt 80 krig.
1 pár férfi cipő	1 frt 80 kr.
1 pár női cipő	1 frt 80 kr.
1 pár gyermek cipő	— frt 80 kr.
1 pár női és férfi vászon cipő	— frt 60 kr.
1 darab férfi ing, redős és sima mellü ...	— frt 75 kr.
1 darab férfi gallér	— frt 8 kr.
1 darab női nap- és esőernyő	1 frt — kr.
stb. stb. stb. stb.	

Továbbá 3 különböző üzlet részére való állványok és üveg állványok, másoló gépek és czégtáblák jutányos feltételek mellett azonnal eladók. — Minél számosabb látogatásért esedezik

kiváló tisztelettel

özv. Schwemmer Emánuelné,

„Parti üzlet“ Hunyadi-utca 1. sz.

1900. évi tavaszi és nyári idényre
valódi brünni szövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak

frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
> 6.— és 6.90 a jobb
> 7.75 a finom
> 8.65 a finomabb
> 10.— a legfinomabb

valódi
gyapju szövetből.

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyiszintén felöltő szövetek, turista loden, finom Kammergarn stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléselt közvetlenül a fenti gyári czégnél tegye meg.

Főnyeremény kedvező esetben: **Egy millió.**

VI. sorsjáték 2. osztályára

érvényes

* Osztálysorsjegyek *

nálunk rendkívüli nagy számválasztékban kaphatók.

2. osztály főnyereménye: 70,000 Korona.

Huzás már 1900. június 12. és 13-án.

Megújítási sorsjegyek árai:

Vétel sorsjegyek árai:

1/2 — Kor. 20.— 1/4 — Kor. 5.— 1/2 — Kor. 32.— 1/4 — Kor. 8.—

1/2 — Kor. 10.— 1/4 — Kor. 2.50 1/2 — Kor. 16.— 1/4 — Kor. 4.—

Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlete

ARADON, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.

VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON: 100 SZÁM.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá: Hammerschlag Lipót (Andrástér), Hussari M. (Atzél Péter-utca), Rothstein Mór (Szabadság-tér) és Hegyesy Ferencz (Templom-utca) alélárusítóinknál.

1900. Tavaszi idény. 1900.

Legnagyobb választék bel- és külföldi szövetekben

Telefon 369. szám.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Holtzer József uri szabó, Aradon
Vörösmarthy-utca
1. szám

Divatos szabászat, kitünő munka.

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltökben. Hawalock, ulster gummi köpönyeg, turista-, sport- és vadászruhák, libériák minden kivitelben. — Feltünő olcsó árak!

Aradvármegye székházában,

valamint a

régi törvényszéki épületben

eszközleendő

lebontásokból

kikerülő nagy mennyiségű régi használható anyagok, u. m.

régi, tisztított téglá,

padolat deszka, épületfa,

burkolati kőlapok, ajtók,

100 darab teljesen egyenlő, külső és belső, jalousieval ellátott

ablak,

pinczeablakrácsok, fakoczkaburkolat, kályhák

stb. stb.

eladatnak.

Értekezhetni **Fodor és Reisinger** czég irodájában, Arad, József főherceg-ut 12. szám.

A jelen idény alkalmával ajánlom kitünőt

asztali- és boreczet-

gyártmányaimat a tisztelt közönség szives figyelmébe.

Tisztelettel

DOMÁNY JÓZSEF,

cs. és kir. és ő felsége a szász és szerb király, úgy mint ő felsége Károly bá-
 jor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Tanulók

heti fizetéssel

felvétetnek

az

aradi nyomda rész-
 vénytársaság

könyvnyomdájában

és

könyvkötészetében.

13839—1900.

Felhívás.

A fegyver- és vadászati-adóról szóló 1853. évi XXIII. t. cz. negyedik szakasza értelmében felhívatnak a vadászatra nem használható lőfegyver tulajdonosai, hogy vadászatra nem használható lőfegyverüket legkésőbb folyó évi június hó 22-ig a városi adóügy osztályban annál inkább bejelentsek, mert fegyver engedélyt nem nyert lőfegyver tulajdonosok a hivatalt t. cz. LXIII. szakasza értelmében fegyvereik elkobzásán kívül 20—40 koronáig terjedhető bírsággal lesznek sújtandók.

Arad, 1900. évi június hó 8.

A városi tanács.

12337/1900. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén gyakorlandó, korlátlan, korlátozott és kismértékben való szesz italoknak mily menüiségben kiméréséről az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírási jegyzék 1—19 ivét az állami italmérségi jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. szakasza és az erre vonatkozó utasítás 17. szakasza értelmében 1900. évi június hó 8-ik napjától, 15 napjáig bezárólag a városházán a fogyasztási

adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszszük ki, hogy azok az érdekeltek részéről nemcsak megtekinthetők, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra az engedélyesek bármelyike részéről esetleg az ipartársulat, kereskedelmi testület részéről észrevételek tehetők, mely észrevételek a város fogyasztási adófelügyelőségénél írásban nyújtandók be.

Arad, 1900. évi június hó 2.

A városi tanács.

Másolat. 8002—1900. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1892. évi márcz. hó 5-én 14837. sz. a. kiadott és a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó körrendelete értelmében ez idén is köz-tudomásra juttatom, hogy június hó 1-től augusztus 1-ig eső vasárnapokon az alább elősorolt ipari munkák és kereskedelmi üzletek csak 10 óráig gyakorolható, ugymint:

1. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák;
2. a kisiparnál a sürgősen rendelt javítási munkák;
3. a mészáros, hentes és kolbász-készítő iparnál az elkészítés, elárusítás és szállítás;
4. a pékiparnál az áru elkészítése és szállítás;
5. bank- és váltóüzletek;
6. boltok: minden kereskedelmi, elárusító és szolgálatkövetítő üzletek;
7. borkereskedések;
8. cselédszervező üzletek;
9. elárusító üzletek;
10. fűszer- rövidaru-, divat- és egyéb kereskedések;
11. vadkereskedések;
12. baromfi kereskedések és minden más hasonló nyári és kereskedelmi üzletekben az elárusítás és hazhoz szállítás;
13. szatócs üzletek;
14. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazottak irodabeli munkája.

Miről az érdekelteket azon hozzáadással értesitem a jelen hirdetmény útján, hogy mindazok ellen, kik az elősorolt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891. évi XIII. t. cz. 6. §-a értelmében fog a büntető eljárás folyamataba tételni.

Kelt Aradon, 1900. évi június hó 1-én, a város rendőrkapitányi hivatala.

Sarlot Domokos s. k.,
 főkapitány.

A másolat hitelül:
 Masztig Emil,
 főkapitányi kiadó.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményű mesterek által előállított

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltünő olcsó árak!

Csak saját készítményű áru!

Kitünő minőségű anyagi!

Idény május 1-től szeptember végéig.

Javallatok: a gégefe, légző- és emésztési szervek betegségei. Ellenjavallat: aszkérik. Gyógyeszközök: alkali muriat, források u. m. Constantin és Emma forrás, alkali muriat, vasas víz: János forrás, tiszta szénsavas acélvíz. Kólos-forrás, savó, tej (száraz takarmányozás) kefir, lápmó-inhalatio, fenyőtű-gőz inhalatio (mindkettő egyes kabinokban).

Gleichenberg gyógyhely

respiráló készülék, pneumat. kamarák, édes ásványvíz és pezsgő calortator fürdők, fenyőtű és acélfürdők. Nagy vizgyógyintézet, talaj-kúra. Enyhe, nedves-meleg, pormentes és szellőztető levegő, erdős dombvidék. Tengerszín feletti magasság 300 méter. Felvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás és kocsai megrendelhető a gleichenbergi fürdőigazgatóságnál.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-CRÉME** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel Marsitzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbrics bőrvörösséget és mindennemű aroztízatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-léle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsas és krém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsas színben tündöklő varázssos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamlításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

NEUMANN.

férfi-, fiu-
és gyermekruha tele

ARAD,

a „Fehér Kereszt“ szálloda mellett.

Szabott árak!

Mérték szerinti megrendelések
pontosan eszközöztetnek.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag azab.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házban).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-
ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vál-
latok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulaj-
donosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek méssben föloldhatók,
száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 18 kraj-
fölkébe szállíthatnak és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az
olajfestékkel.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

Eladó péküzlet,

esetleg

bérbe is adandó.

ARADON, a vasuti állomás
közvetlen közelében

Miksa-utca 2-ik szám alatti
házban

egy jól berendezett, nagyforgalmu
és kiváló üzletkörrel bíró

pékműhely és péküzlet

eladó, esetleg bérbe is adható.

Bővebb felvilágosítást szerez-
hetni ugyanott az üzlethelyiség-
ben vagy pedig özv. Schwab An-
tálnénál Aradon, Kórház-utca 15d.
szám alatt. 1858

Csak 3 forint.

A legszebb és legcélszerűbb

Alkalmi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban bár-
mely beküldött fénykép után. Szállítási
idő 10 nap. A hü hasonlatért kezeség
vállaltatik. A fénykép sértetlen marad
Karácsonyi ajándéku szánt megrende-
lések előbb küldendők be.

Bodascher Siegfried

Jutalomdíjazott műterme 43
Bécs, II., Praterstrasse 61.

A banesdi körjegyzőségnél
(Aradm.) U. p. N.-Halmagy

a jegyzői teendőiben

teljesen jártas, józan életű egyén
30 korona, esetleg megállapo-
dás szerinti fizetéssel

június hó 15-től
alkalmazást nyerhet.

A román nyelv bírása meg-
kivántatik.

1890 Grozeszku Sándor,
körjegyző.

Nyaraló a Tátrában.

Barlangligetben

egy kies fekvésű,

öt szoba és a szükséges mellék-
helyiségekből álló

nyaraló

teljes felszereléssel és házi be-
rendezéssel együtt jutányos fel-
tétel mellett

eladó vagy bérbeadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalán.

STERNM.A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

áruháza

Aradon, Andrassy-tér.